

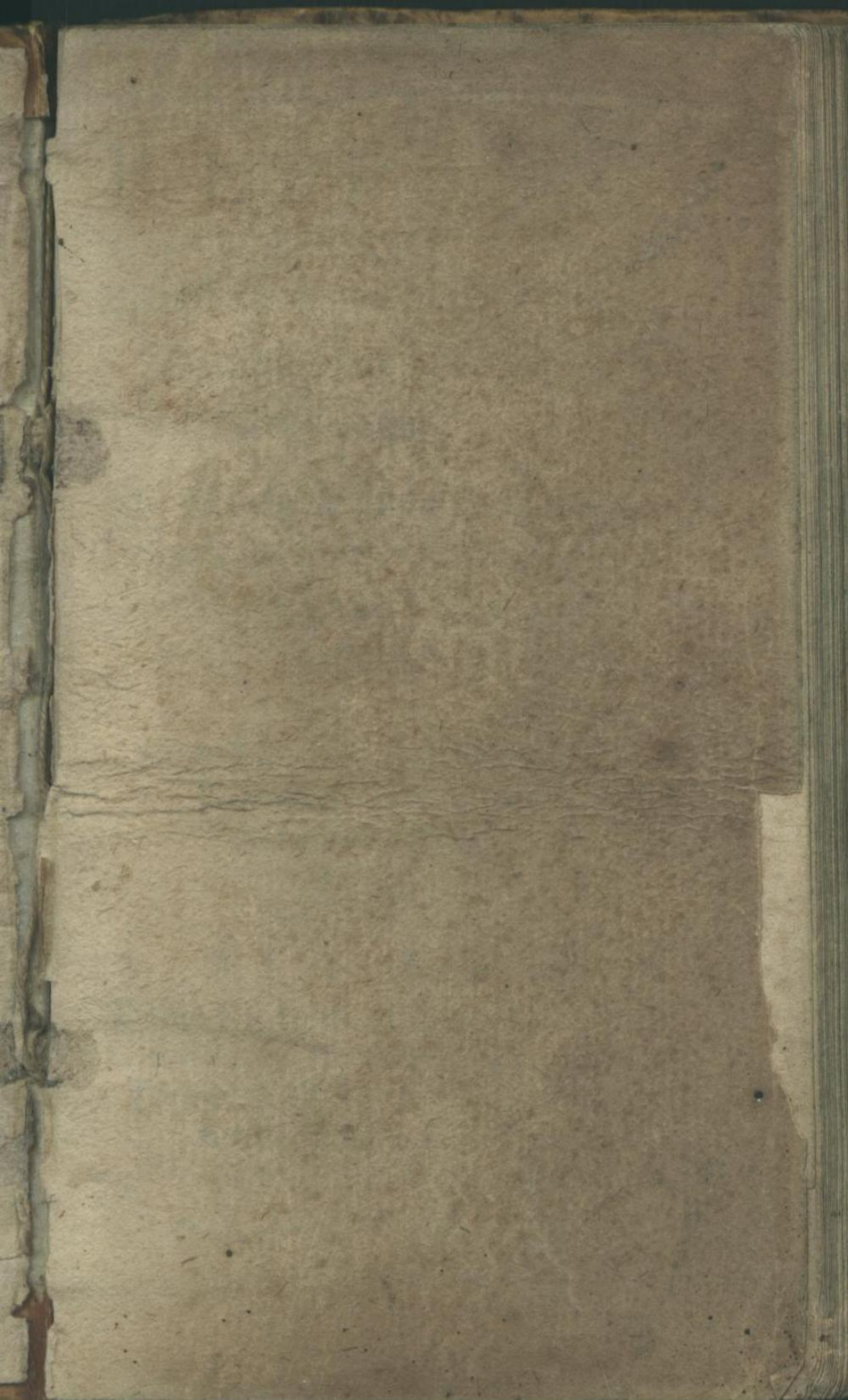
Theol. cath. B
805

2091 th.

Theol. Cathol. 793.

~~529~~

528

(..?)..?(..?)(..?)

R'ESPON=

S I O N E S A D V I R I

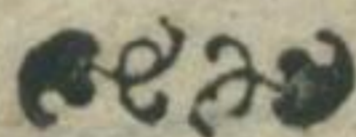
cuiusdam pñ Septētri-

onalis interrogat

tiones:

Qui de salutis eterne compa-
randa ratione, ac de vera
Ecclesia cupiebat
institui.

Opera D. Nicolai Mylonij
Theologi Germani
in lucem editæ.

V I L N Æ

Typis Illustris: Dñi D Nico:
Christoph: Radiuili & c. Suz:
premi M. D. L. Marschalci.
Anno M. D. LXXXI.

Sächsische
Landesbibliothek
Dresden

N I C O L A V S
Mylonius Lea
ctori.

CUM HOC SV-
periore biennio GER-
maniam, Poloniam, & reli-
quas vltteriores Septentriona-
les oras & regiones peragraf-
sem, vt in quo statu esset ea-
rū religio, ipsis etiam oculis
posse intueri, cōperi verum id
esse, quod iam ab omnibus v-
surpatum est: veritatem, que
quondam, nec ita multos ante
annos in eisdem omnibus regi-
onibus integra erat, non pos-
se esse nisi vnā, consensumq̃
Ecclesiæ grauissimum esse ar-
gumen-

A ij

gumen-

gumentum ad eam indicandam : hæreses autem , vt erant iam plurimæ , atq; in tot capita dissectæ , quæ quidem à paucissimis annis , ijs in regionibus , alia ex alijs quotidie monstrata generant , nullam afflictis animis spem salutis afferre.

Ac cum qui eas consectantur , singuli vel metu , vel libertatis hæud veræ desiderio , vel deniq; dolo , ac deceptione ducerentur : expertus sum cum ijs , quibus ipsa æternæ salutis ratio cordi magis esse videbatur , nihil esse ad ipsam veritatem agnoscendam efficacius , quàm si vnusquisq; id certò crederet , quod firmissimè credendum est : Viam nempe nobis à Chri-

bis à Christo Domino monstra-
tam, atq; à deò stratam fuis-
se, qua veritatis, & vitæ lu-
men certissimum consequere-
mur. Perro hoc nullibi esse,
nisi quo in loco ipse Dei Fili-
us instituit. Ac cum pleriq;
eorum, qui simplicitate poti-
ùs, quàm improba mente du-
cti hæreticos sequerentur, qua-
rere inciperent, quâ fieri pos-
set, quòd Martyres omnes ac
doctissimi, & antiquissimi
Patres, qui ab ipsis Aposto-
lorum temporibus, per mul-
ta secula Verbum Dei syn-
cerissimè exposuerant, non am-
plius populis Septentriona-
libus proponerentur, sed noua

A iij rum scri-

rum scripta, eaq̄ inter sese
dissidentia, tantum vendita-
rentur, interrogarent autem,
num aliqui, qui bona (ut a-
iunt) fide ita inter hæreticos
versarentur, ut sanè (quod in
sese esset) Christum colerent,
abstinerent à vicijs, Catholi-
cos autem non vsquequaq̄ o-
dio haberent, sed tantum cre-
derent, illos aliquibus in rebus
ad fidem spectantibus errare,
num (inquam) hi ad Eccle-
siam, ac proindè ad spem æter-
næ salutis pertinerent: factum
est, ut cum responsum ex Dei
verbo, et antiquissimis Patri-
bus accepissent, hoc nulla ra-
tione posse sperari, perquire-
rent attentius, qua via ad eã-
dem ve-

dem veritatem possent perue-
nire. Eorum autem aliquibus,
maximis certè viris, ne dicā
Regiis (quod etiam dicere ve-
rè possum) cū hoc fuisset di-
lucidè ostensum, inceperunt
Sathane astum, & versutias
Ministorum hæreticorum sic
odisse, vt diligentissimè pete-
rēt, eadem vt rationes, quibus
ad detestādas hæreses ipsi Di-
uino beneficio vsi fuissēt, publi-
cè prodirent. Quarum ego ali-
quas, dum aliud opus texo,
nūc in lucem edo, sperans eū
qui sedato animo et Dei ipsius
glorie propagāde studio illas
perlegere voluerit, sibi ac mul-
tis alijs summum beneficiū im-
pertiturum. Quod eò ardenti-

A iiij us p̄ij

us pijs viri efficient, quò magis
intelligent, Angelicū esse offi-
cium, quod animabus conuer-
tendis, ac seruandis impendi-
tur, charitatē q̄ illam esse, qua
multitudo peccatorū (vt in-
quit Apostolus) operitur. Tu
igitur fac hoc, Lector, et viues:
Ac Iesus CHRISTUS Dominus,
ac redemptor noster tot sim-
plicium seductorū animas ad
suum ouile, quod est ipsa vnica
Ecclesia Catholica, Aposto-
lica, & sancta, reduce-
re dignetur. A
men.

Respon-

R E S P O N =
S I O N E S A D V I =
ri cuiusdam pñ Septētrionalis
interrogationes, qui de salutis
æternæ comparandæ ra-
tione, ac de vera Ec-
clesia cupiebat
institui.

Interrogatio I.

*Num ij qui omnia Ecclesie
Catholicæ dogmata non cre-
dunt, possint æternam salu-
tem consequi, dum tamen pro-
fiteantur se in Christum cre-
dere, & peccata odio habere?*

Responsio.

SANCTVS AVGV-
stinus respondet: Firmis-
simè tene,

firmè tene, & nullatenus dubi-
tes, non solùm omnes Paga-
nos, sed etiam omnes Iudæos,
Hæreticos atq; Schismaticos,
qui extra Ecclesiam Catholicã,
præsentem finiunt vitam, in
ignem æternum ituros, qui pa-
ratus est Diabolo & Angelis e-
ius. De Fide ad Petrum Ca-
pite 38.

Rursus. Firmissimè (inquit)
tene, et nullatenus dubites, quẽ-
libet Hæreticum vel Schisma-
ticum, in nomine Patris, & Fi-
lij, & Spiritus sancti baptizatũ,
si Ecclesiæ Catholicæ non fue-
rit aggregatus, quantascunq;
elemosynas fecerit, & si pro
Christi nomine etiam sangui-
nem fuderit, nullatenus posse
saluari. Omni enim homini,
qui Ecclesiæ Catholicæ non te-
net vnitatem, neq; Baptismus,
neq; Eleemosyna quamlibet co-
piofa, neq; mors pro Christi
nomine

nomine suscepta, proficere poterit ad salutem, quamdiu in eodē hæretica, vel schismatica prauitas perseuerat, quæ ducit ad mortem. De Fide ad Petrum Cap: 39.

Rursus. Nunquid potest (inquit) vis baptismi maior esse, aut potior quàm Confessio, quàm passio, vt quis coram hominibus Christum confiteatur, & sanguine suo baptizetur? & tamen neq; hoc baptisina hæretico prodest, si quamuis Christum confessus, extra Ecclesiam fuerit occisus, quia charitatem non habuisse conuincitur, de qua Apostolus dicit: Etsi tradidero corpus meum, vt ardeam, charitatem autem non habeam, nihil mihi prodest.

Quod si propter hoc, quia charitas deest, passio nihil prodest, nec illis prodest, quos in inuidia intus, & maleuolentia, sine charitate vi-

ritate viuere, Paulus dicit. To:
7 de Baptismo contra Dona-
tistas Lib. 4 Cap. 17. Similia
To: 9. in Euang: Ioan. tract:
6. prope finem.

S. Item CYPrianus lib:
de vnitate Ecclesiæ, sic ait: Es-
se Martyr non potest, qui in Ec-
clesia non est: Ad regnum per-
uenire non poterit, qui eam,
quæ regnatura est, derelinquit.
Et infra: Cum Deo manere nõ
possunt, qui esse in Ecclesia Dei
vnanimis noluerunt: Ardeant
licet flammis, & ignibus tradi-
ti, vel obiecti bestijs animas su-
as ponant, non erit illa fidei co-
rona, sed poena perfidiæ: occi-
di talis potest, coronari non
potest.

Porro nemo integrè credit
in Christum, qui omnes fidei
Articulos non credit, quorum
vnus est: Credo Ecclesiam Ca-
tholicam, quæ firmamentũ est
& columna veritatis. 1. Tim: 3.

Interrogatio II.

An Schismatici saluari possunt, cum ea quæ ad fidem pertinent omnia ferè credant?

Responsio.

CVM qui in vno peccat (vt ait Scriptura) factus sit omnium reus, procul dubio, si quis, quæ docet Ecclesia, dicat se credere, non autem illi obediat, vel non obediendum esse illi doceat, reijcitur in æternum à Deo, cui obedientia plus placet, quàm victimæ. Itaq; rectissimè ait B. **AVG**gustinus: Neq; Schismatici aliquid sibi ex ista mercede promittant, quia similiter vbi charitas non est, non potest esse iustitia. Dilectio enim proximi, malum nõ operatur, quam si haberent, non dilaniarent cor.

arent corpus Christi, quod est
Ecclesia. Tom: 3. lib: 1 de Ser-
mo: Domini in monte Cap: 9.
& To: 4. quæst: ex Matth: 9. 11.

S. Cypr: Auelle (inquit San-
desimpli: ctus Cyprianus) ra-
dium solis à corpo-
Præl: siue re, diuisionem lucis,
de vnita: vnitas non capit :
Eccle. frange ramum ab ar-
bore , fractus germi-
nare non potest. A fonte præ-
cide riuum, præcisus arefcit.

August: Salutem autem (in-
Tom : 7. quit S. Augustinus)
non potest habere ,
Ser: super nisi in Ecclesia Ca-
gest: cum tholica: extra Eccle-
Emerito siam, totū potest præ-
ter salutem , potest
ultra me- habere honorem, po-
dium. test habere Sacramē-
tum , potest cantare Halleluia ,
potest respondere Amen , po-
test Euangelium tenere , potest
in nomi-

in nomine Patris , & Filij , &
Spiritus S. fidem & habere, &
prædicare, sed nusquam nisi in
Ecclesia Catholica salutem po-
terit inuenire.

Interrogatio III.

*Cùm inter Luteranos ij no-
minentur Sacerdotes, atq; E-
piscopi , qui res Spirituales
& Sacras administrant, non-
ne hi sunt aliqua saltem ex
parte Sacerdotes &
Episcopi ?*

Responsio

NEC nomen, neq; rerum
Spiritualium tractatio,
sed ritè suscepta consecratio,
Sacerdotium aut Episcopatū
efficiunt. Si enim quærat^{ur} a
quonam isti consecrati sint, re-
spondebi

superba obaudire nolentium
multitudo discedat, Ecclesia ta-
men à Christo non recedit, &
illi sunt Ecclesia, plebs Sacer-
doti adunata, & Pastori suo
grex adhærens. Vnde scire de-
bes Episcopū in Ecclesia esse, &
Ecclesiā in Episcopo: Et si qui
cū Episcopo nō sint, in Ecclesia
nō esse: et frustra sibi blādiri eos,
qui pacem cū Sacerdotibus Dei
non habētes, obrepūt, & laten-
ter apud quosdā cōmunicare se
credūt. quādo Ecclesia Catholi-
ca una est, scissa nō sit, neq; diui-
sa, sed sit vtiq; cōnexa, & cohæ-
rentiū sibi inuicem Sacerdotū
glutino copulata. Hæc Cypri.
Ep: 59.
ad Pup: S. autem Hieronymus in Di-
alogo contra Luciferianos: Cū
(inquit) homo mortuus sit,
(Hilarius videlicet quidā Hæ-
resiarcha) cum homine pariter
interiit & Secta, quia post se nul-
lum clericum Diaconus potuit
ordiāre: Ecclesia autem nō est,

quæ non habet Sacerdotes.

Ex his habes, vbi defint Sacerdotes, quorum glutine copulatur Ecclesia; & vbi Pastori legitimo populus non adhæret: ibi homines frustra sibi blâdiri de Ecclesia, quam nullam, & proinde nec vllam salutem habent.

Porro vt Regnum non est, cui Rex, Consiliarij, Legiferi, Præfecti legitimè delecti, leges item ipsæ defunt: ita neq; Ecclesia (quæ cū Regno in scriptura sæpe comparatur) dicenda est, in qua antiquæ Ecclesiasticæ leges silēt, Archiepiscopi, Episcopi, Canonici, Sacerdotes, Monasteria, Spiritualisq; omnis potestas, & decor adempti sunt.

His enim Ecclesiæ facies, & ordinis hierarchici forma & dignitas stabat, & cernebatur.

Cùm verò ab aratro ad altare traductis bubulcis reliqua o-

A in. omnia quæ

omnia quæ Dei erant, conuersa
sint in rapinam & sacrilegium,
atq; hæc non solum tolerentur
adhuc, verum etiam ipse verus
omnis Ecclesiæ status explo-
datur: quis ibi Ecclesiã esse di-
xerit, qui tenebras item lucem,
lucem tenebras non dicat?

Huc quoq; pertinet, alio-
rum Ecclesiæ nominum confi-
deratio, quibus eam Spiritus S.
expressit: Turris, de qua mille
clypei pendent: Vineæ quam
Cœlestis plãtauit agricola: Ca-
strorum aciei ordinatæ, contra
quam inferi portæ nunquam
essent præualituræ: Corporis,
quod vnum sit, & vnum spi-
ritum habeat. At hîc nullam
turrim nisi Babelis, nullũ spe-
culatorem, nisi falsos Superin-
tendentes subintroductos, nul-
los clypeos cernis: sed montes
Gelboe, vbi neq; ros, neq; plu-
uia vnquam decidit, vbi steri-
lis fides

lis fides est, vbi abiecti sunt clypei fortium, vbi populus miserè periit, aut turpiter in manus Philistinorum, id est Apostatarum deuenit.

Ita quoque nec vllam vineæ faciem vides, cum Apostolicis Constitutionibus & antiquissimis ritibus antiquatis, sepes, qua vinea sepiebatur prostrata sit: cumque nullus palmes cum vite, nulli digni poenitentiae fructus, nullum torcular, canalia verò perrupta, & Sacramenta maxima ex parte sublata: nullus Paterfamilias, & coelestis agricola, nullum opus bonum fructuosum, vnde mercedē denarii, qui laborarunt, accipiāt, apparent. Ferus enim aper ex sylua, id est ex multiplicium errorum tenebris in vineam irrupit, hancque omnibus direptis atque fœdatis exterminauit, et sicut cucumerariū dereliquit.

Præterea

Præterea nec vllam castro-
rum aciem ordinatam isthic in-
tueri potes. Quis enim aciem
vocet, vbi nullus Imperator
legitimus, nulla certa vexilla
& signa, nullæ excubiæ & vi-
giliæ nocturnis precibus, nul-
lus sufficiens commeatus, nul-
læ tubæ quæ certū dent signū,
sed confusus variarum hæresū
strepitus conficiuntur aut e-
xaudiuntur? Cū autem tur-
batis ordinibus talis iam sacer-
dos sit, qualis est populus, Di-
uinisq; humana sint permixta:
annē abominatiōem istam de-
solationis sentis, quam San-
ctus Athanasius esse dicebat, cū
laici creare Episcopos & Sacer-
dotes, res Spirituales admini-
strare, Diuinisq; mysterij ac ver-
bi tractationem sibi vsurpare,
intolerabili temeritate sūt ausi?

Iam verò nec deniq; vnum
corpus isthic cernimus, quòd
vnum spi-

vnum spiritum habeat : tūm
quoniam monstrum esset cor-
pus, quod duę animę regerent,
(vnius verò formę, atq; animę,
vna primaria operatio est, nec
discors, & secum pugnās: qua-
quidem discordia cūm hæresis
agatur, non vnum, sed varios
ea spiritus habeat necesse est)
tūm etiam , quōd cui propria
deest operatio, huic quoq; ipsa
vita deest ac spiritus. Cūm ve-
rò isti quandam solūm fidem
informem ac mortuam agno-
scant, ecquam Ecclesiā aut cor-
pus vniūm agnoueris ? Præ-
terea si euerso fundamento o-
mnia ruunt, fide autem ac re-
ligione, & reliquis plerisq; Ar-
ticolis fidei deficientibus, in ho-
rum locum errores iīdem suc-
cessēre, quos euidentissimum est
antiquitus ab Ecclesia fuisse da-
mnatos : nullū hīc tu iam cor-
pus aut Ecclesiam mihi osten-
dere po-

C

dere po-

dere poteris. Si quis autē præci-
fis in animãte neruis, fibris, ve-
nis, primarijs item mēbris, cor-
de, hepate, cerebro amotis, cor-
pus tamē viuere dixerit: vtiq;
cadauer potiùs istud fuerit, ad
quod corui, id est Apostatæ cō-
fluxerunt, quàm corpus illud,
ad quod (testante Christo) a-
quilæ, hoc est sapientissimi, &
perspicaces Patres à terrena vi-
ta procū euolantes, vnanimi
consensu conuenerunt. Sed au-
diamus B. Augustinum (Tom :
10 Ser: de tempore 186.

Videtis quid faciat anima
in corpore: omnia membra ve-
getat, per oculos videt, per au-
res audit, per nares olfacit, per
linguam loquitur, per manus
operatur, per pedes ambulat:
omnibus simul adest membris
vt viuant, vitam dat omnibus,
officia singulis. Non audit ocu-
lus, non videt auris, non videt
lingua,

lingua, nec loquitur auris et o-
culus: sed tamen uiuit, uiuit
auris, uiuit lingua: officia di-
uerfa sunt, uita communis. Sic
est Ecclesia Dei, in alijs Sanctis
facit miracula, in alijs Sanctis
loquitur ueritatem, in alijs Sā-
ctis eustodit uirginitatem, in
alijs Sanctis eustodit pudiciti-
am uirginalem, in alijs hoc, in
alijs illud: finguli propria ope-
rantur, sed pariter uiuunt.
Quod autem est anima corpo-
ris hominis, hoc est Spiritus S.
corporis Christi, quod est Ec-
clesia: hoc ait Spiritus S. in to-
ta Ecclesia, quod agit Ecclesia
in omnibus mēbris unius cor-
poris. Sed uidete quid cauea-
tis, uidete quid obseruetis, ui-
dete quid timeatis. Contingit
ut in corpore humano, imò in
corpore aliquod præcidatur
membrum, manus, digitus, pes:
nunquid præcisum sequitur a-
nima.

C ij

nima.

nima : cū in corpore esset, ui-
uebat, præcisum amittit vitam.
Sic & homo Christianus, Catho-
licus est dum in corpore uiuit,
præcisus, hæreticus factus est :
membrum amputatum non se-
quitur spiritus. Si ergo uultis
uiuere de Spiritu S. tenete cha-
ritatem, amate ueritatem, desi-
derate unitatem, ut peruenia-
tis ad æternitatem. Hæc ille.

Cū uerò ex ipsis Euan-
gelijs, Actis Apostolorum, Ca-
nonibus Apostolicis, & antiq̄is-
simis Synodis constet, nullam
unquam habitam fuisse Eccle-
siam, quàm quæ iisdem ritibus
& ordine constituta est, quibus
Catholica consistit : sanè nemo
cordatus sibi imponi patietur,
si quem dicentem audierit, Ec-
clesiam ibi esse, in qua antiq̄is-
sime totius Ecclesiæ, ne ullum
quidem uestigium existat.

Interrogatio

Interrogatio V.

Cùm Baptismus in Septentrione verus administratur, nonné saltem qui eo initiantur, ad Catholicam, id est veram Ecclesiam spectant, licet veros Sacerdotes non habeant?

Responsio.

Nihil sanè prohibet: in fide enim Ecclesiæ baptizantur, quotquot ritè baptizantur: ac nisi extra Ecclesiam per hæresim aut perfidiam exeant, sunt è nostris, Catholicicq; sunt. æternam verò salutē consequi possunt, si fidei fundamentum superædificent aurum, argentum, gemmas, sicut Apostolus scripsit: aut si in peccata prolapsi, deniq; verè resipiscant. Verùm quotusquisq; est
D iij qui

qui cūm adoleuerit, haud istis
falsis Sacerdotibus adhæreat, e-
orum erroribus non imbuatur,
falsa pro veris Sacramenta non
sumat, atq; etiam vbi vnâ cum
ihs Ecclesiam Catholicam (que
est corpus Christi) blasphema-
re didicerit, tum moriens pe-
stilenti pane, non autem vero
Sacramento & corpore Christi
Domini accepto, miserrimè nō
percat. Vnus (inquit S. Aug:)
est Deus, vna fides, vnum ba-
ptisma, vna incorrupta Catho-
lica Ecclesia: non in qua sola v-
nus Deus colitur, nec in qua
fides retinetur, sed in qua sola,
vna fides cum charitate retine-
tur: nec in qua sola vnus ba-
ptismus habetur, sed in qua so-
la vnus Baptismus salubriter
habetur.

Interrogatio VI.

*Licēbitne alicui ob metum
mortis,*

mortis, aut ob rerum suarum
amissionem, vel propter spem
alios ad Catholicā fidem con-
uertendi, simulare Luterani-
smum aliamue hæresim, aut
publicè profiteri se nolle Ca-
tholicæ Ecclesiæ obedire, etiā
si clam velit esse Catholicus?

Responsio.

Falsum bonum, est verum
malum, sicut vel ipse Phi-
losophus dixit. Mala autem
(inquit Apostolus) facienda
non sunt, vt veniant bona.
Itaq; si quis hæresim simulet,
quæ res alijs scandalum & per-
niciem semper attulit, is flagi-
tium Christiana veritate indi-
gnum committit. Deus por-
rò, qui veritas ipsa est, neq; ad
veritatis ædificium extruendū
A iij menda

mendacio nostro eget, neq; v-
sus est vnquam. Quod si aliquā-
do ante Synagogæ & Mosaicę
Legis sepulturam (Christianę
scilicet initio nascētis Ecclesię)
aliquid Apostoli visi sunt in
obseruatione simulasse, id non
erat hæresim fingere, (quod
semper habitū fuit immane sce-
lus) nec facinus aliquod per-
petrare, cū Euangelio nondū
plenè promulgato, lex illa (que
fuerat ad tempus à Deo institu-
ta, neq; ex se mala erat) vim
aut saltem dignitatē quandam
tandiu obtineret, donec Euan-
gelij lux altius exoriens, præ-
teritarū rerum vmbra prorsus
abigeret. Itaq; cū quidam
I. Cor: 8. antiquitūs idolo o-
blatis vescerentur,
etsi non ad eum finem vt vide-
rentur idololatrię consentire:
tamen quoniam aliqui scandalū
patiebantur, eos damnat Pau-
lus ace-

lus acerrimè: quantò acriùs da-
mnaturus, si quis nō hæreticus
& idololatra, vnà cum hæreticis
voluisset sentire videri.

Accedit exemplum Eleaza-
ri, cui cū sub capitis pœna ius-
sum fuisset, vt carnes suillas e-
deret, & secretò carnes alias nō
prohibitas quæ speciem porci-
næ haberent, amici offerent:
intrepidus mori, quàm fin-
gere maluit, nempè ne aliqui
putarent ipsum legem transgre-
di, & cum idololatriis sentire.
Quantò igitur minùs licebit he-
resim simulare, aut hæreticorū
falsis Sacramentis, vel eusmo-
di alijs rebus, vnde alijs vel er-
roris, vel confirmationis in er-
rore occasionē sumunt sese im-
miscere?

At etiam innumerabilia sūt
exempla Martyrum, qui cruci-
atus acerbissimos pertulêre, ne
vel solo nutu perfidiæ signum
C v aliquod

aliquod ederent, & Ecclesiam,
quam Dei Filius veritate & a-
marissima morte fundavit, mē-
dacio poluerent, & vitæ fœda
conseruatione desererent.

Accedit veneranda illa, &
tremenda Christi sententia :
Si quis me erubescet coram ho-
minibus, & ego erubescam eū
coram Patre meo. Quam si quis
verè æstimat, fateatur necesse
est, eum qui capitis sui, & ca-
ducarum rerum, quàm Christi
Domini maiorem rationem ha-
bet, ac terræ cœlum postpo-
nit, nunquam cœlum (nisi re-
sipiscat) consecuturum. Rur-
sus (inquit Aposto-
Rom: 10. lus) Corde cre- itur
ad iustitiam, ore fit confessio ad
salutem. Quamnam igitur sa-
lutem speret, qui cū esse debe-
at paratus, vnicuiq; de ea quæ
in nobis est spe interroganti ra-
tionem reddere, confessionem
fidei

fidei suæ opportuno tēpore nō
faciat? Addit porro Apostolus:
I Thes: 5. Ab omni specie mala
abstinetes vos. Atqui
hoc habet speciem mali, quare
& peccatum est. quin verò cum
ab aliquo aliquid fit, vt hære-
ticus videatur, id non speciem
solūm, sed rem quoq; mali ha-
bet: præter quàm quòd actiuū
scandalum (vt cum Theologis
loquamur) ex se (licet inde a-
lij scandalo non afficiātur) pec-
catum est contra ius Diuinum
& naturale. Quam obrem quis
erit in sui & proximi salute tā
excors, vt naturalem ac Diui-
nam legem quam Christus ve-
nit implere, pro leuitate nostri
capitis, (qui vermiculi sumus)
putet esse abrogandā? At verò
cum ea quæ ad Diuinum cultū
fidemq; pertinent, ad primam
Decalogi tabulam spectent, le-
gesq; alias omnes, vel natura-
les præ-

les præcellant, sanè ubi agitur
de fide syncerè testanda, Diui-
nus honor, intrepidè nostræ
vitæ præponendus est. Nec ve-
rò metus mortis, aut mūdana-
rum rerum amissio est expauc-
scenda. Timete enim (ait Do-
minus) qui potestatem habet
mittere in gehennam. Atq; ali-
bi: Quid prodest homini si v-
niuersum mundum lucretur, a-
nimæ verò suæ detrimentum
patiatur. Quamuis autem fidei
Catholicæ confessio semper &
vbicq; (hoc est sine necessitate)
facienda non sit, nunquam ta-
mē hæreticos nos esse, aut ipso-
rum ritibus nos adhærere o-
stendendum est. Quin verò eò
magis nos esse Catholicos te-
stari debemus, cū ex nostra
taciturnitate scandalum conse-
queretur aliorum. Quod quidē
ad eos præcipuè pertinet, qui
publicam personam vel magi-
stratum

firatum gerunt. Si qui autem
putant sibi licere hæresim non
solum fingere, verum etiam ipsi-
dem de causis, quas attigimus,
iuramento confirmare se non
esse Catholicos: ij legat B. Au-
gustini libellum de Menda-
cio, & ad Quod vult Deum
de hæresibus, inter quas illos ab
Ecclesia Dei damnatos enume-
rat, qui cum hoc ipsum sentirēt
& facerent, Carmen illud vsur-
pabant: Iura, periura, secretum
pandere noli.

Interrogatio VII.

*Licet ne Sacro interesse, vel
Eucharistiam sumere, ubi Sa-
cerdos ritè quidē olim sacris
initiatus sit, verum postea fu-
erit, & adhuc habetur Lute-
ranus, atq; adeò nescitur, an
Eccle-*

*Ecclesie Catholice sic recon-
ciliatus?*

Responsio.

In Ioan :

*Tomus 9
tract 50*

Tomus 7.

*quest. su-
per Deut:*

*lib: 5 ca-
pit: 39.*

Tom: 2.

epist: 75.

ter B. Augustinū S. Paulus o-

stendit. & corporibus inflictæ

à Dæmonibus pœnæ, initio na-

scantis Ecclesie cum aliqui ex-

communicabantur, apertè de-

EXCOMMUNICA-
tus ab Ecclesia,

ligatur in cœlo, vt
S. Augustinus ait. A-

git enim (vt ille ipse
inquit) in Ecclesia

excommunicatio, q̄
agebat in veteri te-

stamento interfectio:
omnisq̄ excommu-

nicatus, sathanæ tra-
ditus est, quem admodum præ-

ter B. Augustinū S. Paulus o-

stendit. & corporibus inflictæ

à Dæmonibus pœnæ, initio na-

scantis Ecclesie cum aliqui ex-

communicabantur, apertè de-

nimæ

nimæ affliguntur, quàm cum corpora patiebantur. Apostoli verò atq; Concilia, & Patres, hac excommunicatione non vt politico remedio, vel vt Poëtico spectaculo, sed vt ignis gladio (quemadmodum eam ab Apostolis esse vocatam, testis est S. Clemens Romanus) pertinaces & impios semper ab Ecclesia ressecarunt.

S. Clem: Hi verò (vt extat in *constitu:* Apostolicis cōstitutionibus) ex Ecclesia *Apostol:* eiectionibus, sunt meritò c. 24. 43. abscissi a cœtu Dñi, 47. & à vita immortalis & gloria reiecti, atq; apud iustos & pios homines inhonorati & inglorii, atq; apud eundem Deum damnati: quibus abscissis, Ecclesia Dei magis quàm antea ornata est, cum erat in ea aliquod membrum superuacaneum, & ab ea alienum.

Quæ cum

Quæ cum ita sint, esto iudicium eius, qui seriò & syncerè ad vitam æternam aspirat, nū Christiano liceat de manibus Excommunicati, & apud Deum & Ecclesiã publicè damna- ti Sacerdotis, Sacramētum accipere, aut eius Sacro interesse? Quæ enim participatio luci ad tenebras, inquit Apostolus? At de manibus pestilentis hominis, cibum ob contagionis metum non audemus accipere, & verò ab homine ab Ecclesia triumphante ac militante abscisso, Diuinam Eucharistiam sumemus? Peccant igitur multùm qui hoc faciunt. Nec ille quoq; non grauitè à Deo plecteretur, qui verbo, aut ipso nutu id licere, honestum ob finem aliquem, esse assereret. Quod enim sua natura malum est, id bonum esse nunquam potest. Quare non tantùm qui faciunt,

faciunt, sed & qui consentiunt
facientibus, eadem digni sunt
pœna. Atqui cùm Sacerdos,
cui ab Ecclesia Sacris interdictũ
est, Sacrum facit, aut Sacramen-
ta ministrat, lethale peccatum
committit: quamobrem & qui
isti ipsi peccandi occasionẽ præ-
bet, eodem se miserrimus la-
queo implicat. Quod si (vt
inquit scriptura) mendacium
Deus abominatur: quàm in ne-
gocio fidei erit abominabile,
ipso Sacramento, & re Sacra-
menti abuti: quæ quidẽ Chri-
stus Iesus, qui seipsum nobis in
Eucharistia misericordissimè de-
dit, vt præter alia certissimum
fidei veritatis atque vnitatis
Christianæ symbolum esset, cer-
tè ab his qui ab vnitate ipsa sũt
præcisi, nulla ratione vult su-
mi, vel ministrari, nec denicq;
vt à nobis in diuinis rebus vlla
cum his communio retineatur.

D

Interro-

Interrogatio VIII.

An ab Orientis Ecclesiis qualis est hoc tempore Alexandria, atq; alie eiusmodi, regula credendi, & Sacerdotū consecrandorum facultas peti iustè possit?

Responsio.

PElagiani antiqui hæretici cum fide et auctoritate Occidentalis Ecclesiæ, à B. Augustino sic premerentur, vt non possent euadere, ad Orientis Episcopos se prouocare fingebant, quibus ille ita respondet: *Tom: 7. Iterum (inquit) te con: Iuli: admonco, iterum rogo, aspice tot ac tales Ecclesiæ Catholice defensores atque rectores. Vide quibus tam grauem, tam*

uem, eamq̄ nefariam irrogaris
iniuriam. An ideò contemnen-
dos putas, quia Occidētalīs Ec-
clesiæ sunt omnes, nec vllus in
eis est commemoratus à nobis
Orientis Episcopus? Quid ergo
faciemus? cū illi Græci sint
nos Latini? Puto tibi eam par-
tem orbis sufficere debere, in
qua primum Apostolorum su-
orum voluit Deus gloriosissi-
mo Martyrio coronare: cui Ec-
clesiæ Præsidentem B. Inno-
centium, si audire voluisses, iam
tunc periculosam iuventutem
tuā Pelagianis laqueis exuisses.
Quid enim potuit vir ille S. A-
fricanis respondere Cōcilijs, ni-
si quòd antiquitūs Apostolica
Sedes & Romana, cum cæteris
tenet Ecclesia? Et paulò post:
Non est ergo quod prouoces
ad Orientis Antistites, quia &
ipsi utiq̄ Christiani sunt, & v-
triusq̄ partis terrarum fides ista

D ij

vna

vna est, quia & fides ipsa Chri-
stiana est, & te certè Occiden-
talis terra generavit, Occidenta-
lis regeneravit Ecclesia. Et post
citatum Gregorij Nazianzeni
testimonium: Audis omnes v-
no corde, vno ore, vna fide id
ipsum dicere, & hanc esse Ca-
tholicam fidem non dissonante
contestatione firmatam. An ti-
bi parua in vno Gregorio Epi-
scoporum Oriētalium videtur
auctoritas? Est quidem tanta
persona, vt neq; ille hoc, nisi ex
fide Christiana omnibus notis-
sima diceret, nec illi cū tā cla-
rum haberent atq; venerandū,
nisi hæc ab illo dicta, ex regu-
la notissimæ veritatis, agnosce-
rent. Sed si vis, addimus &
huic S. Basiliū, imò velis nolis,
addendus est. Et paulò post: Vi-
de iam vtrum sufficiāt tibi ex
Orientis Patribus duo isti tam
insignes viri, & tam clara præ-
diti san-

diti sanctitate, & sicut fertur, etiam
am carne germani: Sed dic, non
sufficere. Habemus alios Orien-
tales Episcopos quatuordecim,
Eulogium, Ioannem, Ammo-
nianum, Porphyrium, Eutoni-
um, Porphyriū, Fidum, Zozy-
mum, Zobōenū, Nymphidiū,
Chromatiū, Iouinum, Eleuthe-
rium, Clematium, quos vno lo-
co simul inuentos, in istum cō-
fessum introducere valeamus.
Et hæc quidem B. Augustinus.

Ex quibus facilè colligi po-
test, sufficere nobis debere Oc-
cidētalem Ecclesiam, in qua tot
Martyres, tot ac tales Ecclesiæ
defensores, ipsa à Christo institu-
ta veritatis cathedra sunt, à qua
ista quoq; Regna Catholicam
fidē acceperunt: ac proindē nō
sine crimine schismatis ab eius-
dem ordine, ritibus ac legibus,
nemini esse recedēdum. Quod
si tamen ad Oriētis Ecclesias &
D iij Episco-

Episcopus etiamnum prouocetur, cur non prouocatur ad antiqua Orientis lumina, quorum cum Romana Ecclesia, vna fides eademque Ecclesia fuit? Neque enim aut legem cœlibatus inter Sacerdotes violatam, aut hierarchicum Ecclesiæ ordinem turpiter à laicis corruptum, ex antiquis Orientis Patribus poterunt afferre, qui Apostolicam normam secuti, nunquam suo tempore id permisere: quales fuere Sancti Alexander, Athanasius, Cyrillus Alexandriae, Sanctus Chrysostomus Bizantij, Diuus Basilius Cæsaræe, B. Gregorius Nazyanzi, S. alter Cyrillus Hierosolymæ, B. Epiphanius Cypri, B. Theodoretus Cyren. & plerique omnes alij Episcopi. Obtingenti verò propemodum anni sunt, quibus Græci & Orientales permulti, non solum in ritibus, verum etiam in præcipuis fi-

puis fidei articulis, a quibus adeo in
Spiritus Sancti processione à Pa-
tre & Filio, aberrantes, anti-
quos quoque Canones, laxata
disciplina respuere coeperunt,
quos quidem Canones, in ipsis
Orientis Concilijs, ipsi Patres
vniuersa cum Ecclesia, vnani-
mi consensu olim ediderant.

Quamobrem iusto Dei iudicio
factum est, ut qui dum Ecclesie
Catholicæ adhæserunt, per o-
ctingentos ferme superiores an-
nos, octo generalia Concilia,
plurimosque sanctissimos & do-
ctissimos Patres habuerunt,
sequētib; octo iam seculis, nullā
ampliùs Synodū, nullos habue-
rint Sanctos, aut integros in Or-
thodoxa fide Theologos, p̄ter
eos qui ab Ecclesia Catholica
seiuūgi noluerūt: corpora item,
& scripta Prūm antiquorū ami-
serūt, que ad Catholicos omnia,
tāque iusta ad veros hæredes pos-
selsio (recusantib; ipsis eorū Pa-
tribus.

tribus, cum degeneribus filiis remanere) trāflata sunt: Græci verò libertatē deniq; corporum perdidērūt: ac qui Pōtifici Maximo, & Apostolicæ Sedi primarię à Christo institutę aduersari præsupserunt, etiam barbarorū turpissima mancipia facti sint. Itaq; ab istis Ecclesiæ formam fideiq; regulam petere, quid aliud est, quàm ex ruderibus & ruinis potiùs, quàm ex integro, solido, pulcherimoq; palatio, formam ædificandī, aut ex abscisso ac demortuo membro, potiùs quàm ex viuo capite viuendi spiritum petere?

Interrogatio IX.

Quid ergo? si quis triumphantis Ecclesiæ fidem, & antiquorum Patrum doctrinam sequatur, nonne saluari possit?

Responsio.

Ecclesiæ

Ecclēsia triumphans, nul-
lam iam fidem, aut spem
habet: nam quod videt quis,
inquit Apostolus Rom:8, quid
sperat? Et Sanctorum quidem
hinc euolantium in cœlum, fi-
des & spes cessarunt, charitas
verò mansit, nec vnquam ex-
cidet. Eorum autem vitam fi-
dem dum in terris versabatur,
si quis in hac vita sequutus fu-
erit, saluari sine dubio poterit.
At eam re vera sequi nemo di-
cendus est, qui in Ecclesia mili-
tanti cum immanissimis hosti-
bus, mūdo, carne, sathana, per-
petuum bellum non gerat:
nec in alijs castris, vel sub alijs
vexillis, aut alijs tesseris &
Sacramentis pugnandum est,
quàm quibus ijdem Sancti, cœ-
leste stipendium meruerunt.
Porro ij prius integerrima cum
fide & maxima cum humilita-

Ete, in Ec-

te, in Ecclesia Catholica vixerunt, tantumq̄ abest, vt metu aliquo sese ab ea seiunxerint, aut in re fidei simulauerint, velle leges ipsas Ecclesiæ præuaricati fuerint, vt pro his omnibus vitam, durissima inter cruciamēta profuderint. Quamobrē nec nobis temerē triumphus ante victoriam canendus est: cūm qui coronari, & triumphantiū in cœlo fœlicitatem assequi velit, is legitimē prius credat, & certet necesse sit.

Iam quod ad Patrum doctrinam pertinet, cūm hoc ipsū quod de triumphante Ecclesia diximus, referri huc possit: tū ex eorū Patrum vitis & libris, haurienda nostræ vitæ, doctrinæq̄ ratio est: vtrunq̄ autem horum si quis fecerit, saluari sanè poterit. Verumtamen in primis (vt dixi) seriō eorum fidem teneat, vitamq̄ imitetur, nec

tur, nec sibi frustra de alterutro
blandiatur, si neutrum faciat, aut
sententias Patrum (nec eas for-
san omnino intelligens) dun-
taxat aliquas legerit, vel audie-
rit. Coeterum qua ratione Di-
uina scriptura, & Patres legen-
di intelligendiq; sunt, postea di-
cetur.

Interrogatio X.

*Quid verò, si quis obiecerit,
Ecclesiam quoq; Catholicam
defecisse, aut ita aegrotam esse,
ut sensum veritatis amiserit,
num quis differre ad Catholi-
cos reditum debet?*

Responsio.

NE q; Ecclesia Catholica
vnquam defecit, aut de-
ficiet, neq; aegrotata est, ac proin-
de nemo

E ij

de nemo differre debet, quin
Catholicus fiat. Audi verò B.
(In Psal: Augustinū isti quæ-
stioni respondentē:
101. Con: Sed illa Ecclesia (in-
2.) quiunt de Catholi-
ca hæretici) fuit omnium gen-
tium, iam non est, perijt. Hoc
dicunt (respondet Augustinus)
qui in illa non sunt. O impu-
dentē vocem, illa non est quia
tu in illa nō es? Vide ne tu ideò
non sis: nam illa erit, & si tu
non sis. Hanc vocem abominā-
bilem & detestabilem, præsum-
ptionis & falsitatis plenam, nul-
la veritate suffultam, nulla sa-
pientia illuminatam, nullo sa-
le conditam, vanam, temera-
riam, præcipitem, perniciosam,
præuidit Spiritus Det. Hæc il-
le: qui & alibi aduersus Donat:
lib: 3. de Bapt:c:2. adhuc pres-
sius hoc ipsum vrget. Aut ista
(ait) Ecclesia quæ nunc appa-
ruit,

ruit, antea perierat, & nūc resur-
rexit; aut nō perierat, sed tantū
latuerat, & nunc extulit caput.
Non primum, quia tunc non
potuissent renasci ipsi, si mater
perierat: Si perijt, vnde ergo
bonitas apparuit? de qua ter-
ra germinauit? ex quo mari e-
merfit? de quo cœlo cecidit?
Hoc igitur & nos Catholici ad-
uersus hos Lutheranos afferre
possumus, qui sicut Donatistæ
faciebant, de toto orbe terrarū
Ecclesiam perijisse mentiuntur.

Præterea si Ecclesia defecit
aut ignota est, id contigisse di-
cendum est, vel ob doctrinæ im-
mutationē, vel propter Sacra-
mentorum numerum ab anti-
qua diuersum Ecclesia, vel ob
nouum in ea ordinem (qui o-
lim non fuerit) institutum:
sed hæc tantum abest, vt quid-
quā immutationis acceperint,
nullo ut sæculo non eadem fu-

H iij

isse cre-

ille credita aut vſitata ipſimet
Lutherani Magdeburgēſes fateri
ex ipſis Patribus coacti ſint.
Alioquin tempus, locus, perſo-
næ monſtrentur, quibus cerni
poſſit, noua Sacramenta, no-
uumq̄ ordinem ſacrum inſtitu-
tum à Catholicis fuiſſe; aut à
legitimo aliquo & approbato
Cōcilio ſuperiora fidei dogma-
ta conuulſa; vel Patres & Ec-
cleſiæ Doctores poſt quæſtio-
nes aliquas ab Eccleſia deciſas,
nouam è proprio capite eadem
de re doctrinam inter populos
ſparſiſſe; vel alium in Eccleſia
Primatū ſummamq̄ auctori-
tatem à Chriſto inſtitutā agno-
uiſſe, quā nunc ſit. Quod
ſi ita eſt, quid iſtos Lutheranos
prohibet, quo minus antiquiſ-
ſima Concilia, Patres ipſos A-
poſtolis viciniſſimos, potiùs
quā noua Apoſtatarum deli-
ramenta ad verbū Dei ritè ex-
ponendum,

ponendum, & antiquæ statum
Ecclesiæ ostendendum populis
proponant? At quando istos
sepeliunt, nec ex ijs docent, &
pro verbo Dei sua figmenta vè
ditant, & singuli varias & di-
scordes Chymeras non Ecclesi-
as excitant: cordatus quisq; vir
iudicet, quàm impudenti fron-
te, Ecclesiæ Catholicæ notam
interitus (quoniam ipsi interi-
erunt) vellēt inurere .

Restat igitur, vt fortè sic
ægrotauit, vt quoniam qui præ-
sunt in ea, improbi sunt, pro-
pterea Spiritus S. illam prorsus
deseruerit. At auctoritas eorum
cùm à Christo pendeat, neque
super hominibus tantùm, sed
super Christo sit fundata, & in
aliorum bonum tradita, aliacq;
officij, alia vicij ratio sit, illa
vel probitate augeri, uel impro-
bitate minui nequit. Alioquin
Apostolorum tempore nascens

E iij

Ecclesia

Ecclesia in morbum grauissimū incidisset, ex quo nunquā conualuisset. Intercideret item potestas omnis secularis, à Deo, inferiore licet gradu instituta, si statim ob peccata alicuius egrotare, & eneruari deberet.

Sed fac Ecclesia sensum veritatis ex eiusmodi morbo amiserit, quānam noui Galeni, vel Paracelsi, nouo aliquo mendendi aut distillationis genere, saniei non purgatæ cicatricem volentes obducere, eam sanabunt? certè Diuinæ oculus providentiæ immensa sua sapientia, in Ecclesia tanquam diuite officina (sicut eam S. Basilus vocauit) aduersus omniū generum morbos, omnia medicamentorum genera olim locauit in perpetuum. Quæ pharmaca per generalia legitimaq; concilia, perq; alias rationes erroribus & vicijs extirpandis, à legitimis

gitimis medicis adhibita semper fuerunt & profuerunt, neque Ecclesiae vnquam defuerunt, aut deesse possunt. Frustra ergo sibi quisquam illius sanandae curam vsurpat, quam suis quisque morbis depellendis, nisi velit esse insanabilis, procurare ab ipsa vna Ecclesia debet.

Interrogatio XI.

Suntne aliquae proprietates tam certae, ut ijs Ecclesiam Catholicam ab omnibus alijs Ecclesijs dignoscere possimus?

Responsio.

SVNT sane, atque ita certae, ut Articulo fidei in Symbolo comprehendantur. Seu in primis illud statuendum est, Ecclesiam esse visibilem caelum, in

E V qua qui

qua qui sunt, n̄ eundem bapti-
smum, eandemq̄ fidei Catholi-
cæ professionem habent, sub-
iectionem verò, & obedienti-
am legitimis Pastoribus præ-
stant.

Catech: Cum itaq̄ audis Ec-
Rom. clesiam, quæ vox e-
uocationem signifi-
cat, statim Diuinæ gratiæ be-
nignitas & splendor menti tuæ
illucescat: intelligasq̄ Ecclesiam
ab alijs Rebus publicis maximè
differre. illæ enim humana ra-
tione nituntur: hæc autem Dei
sapientia & consilio constituta
est. Vocauit enim nos intimo
quidem Spiritus Sancti afflatu,
qui corda hominum aperit, ex-
trinsecus autem Pastorum, &
Prædicatorum opera, aut mi-
nisterio. Et quidem Synagoga
(vt docet S. Augustinus in
Psal: 77. & 81.) ita vocabatur,
quia pecudum more, quibus
magis

magis congregari & cogi con-
uenit, terrena & caduca tantū
bona spectabat: Christianus ve-
rò populus Ecclesia dicitur, quia
terrenis & mortalibus rebus cō-
temptis, cœlestes, & æternas
tantummodò consecratur.

Contra Cūm vero aliquis
Parme. li nullam visibilē, sed
bro 3. ca- inuisibilem Ecclesiā
pit. 4. esse dixerit, ab hoc
fuge tanquam à fa-
cie colubri, & prophanas vo-
cum nouitates deuita. Nulla est

Aug: ad enim (vt ait S. Au-
Vincent: gustinus) securitas
epi: 48. vnitatis, nisi apud
Ecclesiam, quę supra
montē posita abscondi non po-
test: & ideò necesse est, vt om-
nibus teriarū partibus nota sit.
Itaq; vbi Ecclesia manifesta nō
est, ibi nec Christus quidem (e-
odem testante) manifestus esse
potest, qui per Ecclesiam non
solum

solum hominibus, sed Principibus, & Potestatibus in caelestibus innotescit.

At cum eandem Ecclesiam esse intelligis caetum, hunc non solum plebem, peculiaremque ac nouam esse Rempublicam, que per baptismum nomine Christo dederit, ei que consecrata sit crede: sed & ipsos Ecclesiae praefectos, atque Antistites, in quibus potestas huius Ecclesiae potissimum residet. verissimum enim illud Aristotelis est, ciuitatem id maxime esse, quod est in ea principale: Ethic: 4.

VNITAS, ECCLESIAE PROPRIETAS.

Christianos autem ante omnia Spiritus sanctus edocuit, vnam esse Ecclesiam, quia hac proprietate attentè perspecta, ipsa se Ecclesiae pulchritudo, & veritas mirificè exerit. Nec porro vna

rō vna tantū dicitur ob eundē
finem , spemq̄ foelicitatis æter-
næ : vel ob eadem media , Sa-
cramēta nempè & leges, aut pro-
pter eundem Spiritum S. à quo
gubernatur , & diuisiones gra-
tiarum accepit , perindè ac ab
anima corporeis membris vi-
ta tribuitur : verūm in primis
propter membrorum, id est fi-
delium cum suo capite, & inter
se admirabilem vnitatē , atq̄
connexionem.

Cūm autem caput dico ,
Christum intellige, sed eum qui
pro nostro captu sapientissimè
nos regat. Itaq̄ quemadmodū
verum est , quod ab Apostolo
dicitur : Ipsum dedit caput su-
per omnē Ecclesiam: ita verum
illud est, quod ipsemet Christus
dixit Math: 16: Et ego tibi dico
Petre, quia tu es Petrus, & super
hanc Petram ædificabo Eccle-
siam &c. Et Ioan: 21: Pasce o-
ues meas.

tes meas. Neq; verò quā Pro-
rex in Regno cōstituitur, Regis
potestas tollitur, sed salutē omni-
um meliùs prospicitur. At cūm
ordinatissimè omnia faciat De-
us, non tantūm quid ille abso-
luta potestate facere queat, quā
quid nos deceat, spectare debe-
mus. Alioquin si visibile demas
Ecclesiæ caput, eadem ratione
Pastores omnes tollas necesse
est, quos & fundamenta, & la-
pides, & rectores, ac tanquam
visibilia quædam capita, loco
Christi in priuatis Ecclesiis de-
dit, ad consumationem San-
ctorum in ædificationem cor-
poris Christi.

Christus itaq; caput est su-
per omnem Ecclesiam, id est tri-
umphantem, & militātem, quæ
est corpus eius, vt sit Deus o-
mnia in omnibus: quia (vt in-
quit Theodoretus) natura Di-
uina circumscribi non potest.

At non

At non est hęc omnia in omni-
bus, si quidem hęc alij sunt im-
pii alij scelerati, & peccatis de-
diti: Deus autem habitat in ijs,
qui timent eum, & sperant in
misericordia eius. In altera vita,
tributa immortalitate, & depul-
so interitu, & peccatis omnibus
eiectis, erit omnia in omnibus,
quando (sicut ait S. Ioannes)
similes ei erimus. Hęc ille.

Tale igitur Ecclesię caput est
Christus, ex quo totum cor-
pus compactum & connexum
per omnem iuncturam submi-
nistratiōis, secundum operati-
onem in mensura vni^{us} cuiusq;
membrum augmentum corpori
facit, in ædificationem sui in
charitate.

a Leo se: 3. Petrus autem, quiq;
in die an illi successere, vt au-
niue: assu toritatē, ita vim
pti: sus. omnem ab eodē ca-
pite acceperunt, vt
rectissi-

rectissimè S. Leo Primus, ita lo-
quentem Christum faciat: Ego
(inquit Christus) inuiolabilis
petra: ego lapis angularis, qui
facio vtraq; vnum: ego funda-
mentū præter quod nemo po-
test aliud ponere: tamen tu
quoq; petra es, quia mea vir-
tute solidaris, vt quæ mihi po-
testate sunt propria, sint tibi me-
cum participatione cōmunia.

Itaq; nec aliunde (vt in-
quit S. Cyprianus) schismata,
& hæreses obortæ sunt, quàm
quoniam visibili in Ecclesia Pa-
stori pro tempore à Christo
constituto, tota fraternitas non
oblit, Ecclesiæq; Romanæ ob-

Ire: lib. 3. potentio-rem (vt in-
cap: 3. quit S. Irenæus) prin-
cipaliter non ac-

In lib: cō: cedit: ac propterea
Iouini: in (vt S. Hieronymus
medio, & docet) profanus
est, qui cathedræ Pe-

tri non

epist: ad tri non confociatur,
Damas: & extra hanc domū
agnū vult comedere. Si quis verò obijciat (inquit
B. Ambrosius) Ecclesiam vno
capite sponso I E S V Christo
contentam, præterea nullū re-
quirere, in promptu responsio
est. Vt enim Christum Domi-
num singulorum Sacramento-
rum, non solū auctorem, sed
intimum eius præbitorem ha-
bemus (nam ipse est qui bapti-
zat, & qui absoluit, & tamen
is homines Sacramentorum ex-
ternos ministros instituit) sic
Ecclesiæ, quā ipse intimo Spi-
ritu regit, hominem suæ pote-
statis Vicarium & ministrū præ-
fecit. Nam cū visibilis Eccle-
sia, visibili capite egeat, ita Sal-
uator noster Petrum, vniuersi
fidelium generis caput & Pa-
storem constituit (cū illi oues
suas pascendas, verbis amplissi-
mis com

F

mis com

mis commendauit) vt qui ei
succēssisset, eandem planè totius
us Ecclesiæ regendæ & guber-
nandæ potestatem habere volu-
erit.

Cæterùm non cum capite
solū , sed inter sese quoq; hæc
vnitas est , ad quam significan-
dam, huic articulo fidei, verba
illa adiecta sunt : Credo com-
munionem Sanctorum. Quare
eadem Sacramentorum cōmu-
nionē Catholici colligātur, par-
ticipesq; fiunt omnium timentium
Deum. Ac licet multa sint
membra, vnum tamen corpus
constituūt, in quo singula pro-
prio , non autem omnia, eodē
munere funguntur. Sic porro
ita apta inter se, & connexa sūt,
vt si vnum doleat, aut gaude-
at, condoleant & congaudeant
reliqua , mutuamq; operam si-
bi præstent. Atq; deniq; , ad
subleuandam aliorum miseriam
prom-

prompta sint semper, atq; pa-
rata.

Accedit id, quod infra in-
seremus: omnes scilicet Scri-
ptores sacros, mirabiliter in om-
nibus, quæ ab Ecclesia fuere
decreta, consensisse, quamuis di-
uersissimi illi, temporibus ac lin-
guis, & in locis diuersissimis fu-
erint: quæ res tanq; Diuina à S.
Augustino monstratur, lib: 18.
ciuit. cap: 41.

Præterea omnia Concilio-
rum atq; Pontificum decreta,
mirificè in omnibus dogmatibus,
consentiunt: licet edita sint
à diuersis hominibus, varijs in
locis, temporibus, occasionibus:
& cōtra diuersissimas, im-
mo sæpè contrarias hæreses.
Quod vt est apertissimum si-
gnum, vnius & eiusdem Spiri-
tus, sanctam Ecclesiam guber-
nantis: ita hoc esse verissimum,
ostendit silentium hæreticorū,
F ij qui licet

qui licet omnia diligenter euolu-
uerint, tamē nihil alicuius in
mētē inuenerunt, quod possēt
reprehendere, vti doctissimi ca-
tholici scriptores ostendunt.

Quæ omnia si in hæretico-
rum congregationibus confide-
rentur (qui istam non solum
cum capite visibili, et inter nos,
sed inter nos quoq; & Ecclesiæ
triumphantis ciues, communi-
onem negant) nulla apparet
vnitas, nulla Sanctorum com-
munio, ac propterea nulla in-
ter eos Ecclesia est. Quot enim
hæreses, & antiquo tempore,
& etiam hoc nostro ex leptici-
piti illa hydra Luterana enatæ
sunt, quæ de fundamentis fidei,
deq; ipso Christo, de Sacramē-
tis, de personis ipsius sanctissi-
mæ Trinitatis, mirificè dissidēt,
plus notum est, quàm vt dici
queat. Proinde Schismatici (vt
superius monstratum est) nul-
lam Ec-

Iam Ecclesiam habent, quos cum
ramis, riuulis, & radicibus, ab ar-
bore, fonte, sole, præcisus, a-
pertissimè collatos Optatus a-
it esse, protentos de mendacio,
non de radice veritatis. Non
ergo, ait S. Augustinus, insul-
tent hæretici per partes concilii:
non se extollant, qui dicunt
Ecclesie: hic est Christus, ecce
illic. Qui dicunt, ecce hic, ecce
illic, ad partes inducunt. Vni-
tatem promittit Deus. Reges in
vnum collecti sunt, non per
schismata dissipati. Sed for-
tè (subdit) ista ciuitas, quæ mū-
dum tenuit, aliquando euerte-
tur? absit: Deus fundauit eam
in æternum. Quid times? ne ca-
dat firmamentum? Iam igitur
vnam certissimam Ecclesie pro-
prietatem habes, ex qua item
intellige, non mirum esse, si
qui populos ab Ecclesia separa-
runt, eos tam auidè & à Regi-

F in

bus ter

bus terræ tandē Regna diuelle
re, atq; Ciuitates, & omnia præ
cipiti casu diripere, misericordis
simo autē Dei iudicio esse factū,
vt ipsi inter sese semper diuide
rentur, vt scriptura impleretur:
Diuisum est cor eorum, nunc
interibunt: & omne Regnum
in se diuisum desolabitur. quod
an omnibus Heresibus Schisma
ticisq; eucnerit, ipsa res clamat.

SANCTITAS, ALTERA
Ecclesiæ proprietas.

Catechis: **E**cclesia dicitur
Rom. Sancta, quia tā
quam corpus cum suo capite
Christo, totius sanctitatis fon
te coniungitur, à quo sanctifica
tur, & eius sanguine abluitur, so
lacq; legitimum sacrificij cultū,
salutarēq; Sacramentorum vsū
habet, per quæ tanquam effi
cacia Diuinæ gratiæ instrumē
ta De:

ta Deus veram sanctitatem efficit: nec tamē quoniā Sancta est, peccatores non habet; Apostolus enim Corinthios sanctificatos, & sanctos vocat, in quibus nonnullos fuisse perspicuū est, quos vt carnales, & grauioribus etiam nominibus acriter obiurgat. hi enim quandiu à corpore Ecclesiæ abscissi nō sunt, mortua licet membra sint, iuuantur tamē à reliquo corpore, vt charitatis defluxū accipiāt.

Sancta item Ecclesia est, quia religio quam proficetur, nihil falsi in doctrina fidei, nihil iniusti in doctrina morum vnquam admisit. Lex Domini (inquit David) immaculata, testimonium Domini fidele, præceptum Domini lucidum. At Gētilium, Machometanorum, & Hæreticorū sectæ omnes absurdæ, pugnantes, leues, inconstantes, libertatē carnis, & sex-

cent.

centa alia monstra continent,
nec Lutherani, & recentiores alij
hæretici sanctitatem quidem
vllam in Sacramētis agnoscūt,
nec merito Christi, & libertati,
qua nos donauit, tantum tri-
buunt, vt veram nobis & in-
hærentem iustitiam sit imperti-
tus, ac tanquam horridi præ-
cursores Antichristi, iuge Chri-
sti sacrificium omni conatu a-
bolere nituntur.

Sancta præterea est Ecclesi-
a, quia doctrina eius est efficax
atq; conuertens animas, vt ait
Scriptura. Itaq; sola Ecclesia Ca-
tholica, vbiq; fidei fundamen-
ta iecit, & Christo annunciato,
nullis armis, nulla vi, nulla e-
loquentia, sed in virtute Spiritus
tantum, homines non ad
delicias, & carnis libertatem,
sed ad perfectissimam vitam,
ad cruces atq; angustias pro
Christo perferendas conuertit:
sicq; fals

sicq̄ falso dæmonum cultu sub-
lato, veram religionem consti-
tuit. Quod vt antiquitùs in o-
mnibus prouincijs accidit: ita
hoc sæculo in noui mundi, atq̄
Orientis, & Occidentis Indiarū
conuersione, euidentissimum
est. Verùm neq̄ Philosophi quā-
tumuis celeberrimi, vnquā po-
pulos ad virtutes solidas con-
uerterunt, neq̄ hæretici vnquā
alicubi prima Euangelij funda-
menta iecêre. hoc enim (vt in-
quit Tertul:) negocium est il-
lis, non Ethnicos conuertendi,
sed nostros euertendi: nostra
suffodiunt, vt sua ædificent.

Quare Dominus de Pseudopro-
phetis dixit; Venient ad vos:
cùm de veris Apostolis, legiti-
miscq̄ Ecclesiæ Pastoribus dixe-
rit; Exibunt in omnem terram
incipientes ab Hierusalem, præ-
dicantes pœnitentiam in remis-
sionem peccatorum, & popu-
lum qui

G.

lum qui

lum qui erat dispersus, congregantes in vnum.

Ad hæc sancta est Ecclesia, quoniam in ea primùm Patriarchæ atq; Prophetæ; deinde Apostoli & Euāgelistæ; Doctores item, qui aduersus singulas hæreses fortissimè dimicârunt; atq; institutores Ordinum Religiosorum, adeò sancti, casti, pñ, & sobrii fuêre, prorsus vt in his nihil habeant aduersarij quod mordeant, nisi nimiam sanctitatem; quemadmodum de Monachis, ac de Doctoribus sui temporis, fecisse Hæreticos, refert S. Augustinus. Quam sanctitatem, quia nunquam in aliquibus ex suis ostendere poterunt, seq; (vt inquit Apostolus) desperantes tradiderunt impudicitijs: mirū non est, si nō solūm peccāt, sed peccando nūquam se peccasse fateātur, superbiam colentes: quæ vna omnium hæ-

um hæresum mater eos genuit.

Accedunt miracula, quibus
Ecclesia semper vsq; ad hæc læ-
cula, suæ doctrinæ vim atq; sã-
ctitatem testata est. Quamobrẽ
necessaria fuisse miracula, vt
mundus crederet, S. Augusti-
nus dixit: ac plura suo quoq; tẽ-
pore ad memorias, Reliquia sçp
Martyrum contigisse scribit,
quæ neq; Lutherani Centuriato-
res diffiteri ausi sunt: sed veriti-
ne tantis testimonijs, eorum fal-
lacia commenta ruerent (sicuti
Pharisæi & Scribæ) potentiæ
Christi splendorẽ, Sathanæ po-
tius quam Deo, perfidẽ blasphe-
mantes tribuerũt. Ac verò præ-
ter miracula, lumen Propheta-
rum fuit in sola Ecclesia Catho-
lica: qua item proprietate, san-
ctitatem Ecclesiæ à Spiritu san-
cto impertitam, Dominus sæ-
pẽ indicauit. Agabus enim, &
Philippi filia, quarum mentio

G ij

fit in

fit in Actis Apostolorum : B.
Antonius, de quo S. Athanasius
in eius vita : Abbas Ioannes,
de quo B. Augustinus : ac reli-
qui innumeri, de quibus D. Hie-
ronymus, S. Gregorius, & gra-
uissimi alij testes & historici, te-
stimonium ferunt, multa diui-
nitùs prædixerunt : quod neq̃
Ethnici, nec Hæretici vnquam
fecêre : quia nulla apud eos Ec-
clesia est, cùm in hac Sancta &
& Catholica sola Ecclesia, dis-
pertiat gratias suas Deus.

Itaq̃ tot præsiðijs à Christo
munita Ecclesia, deficere atq̃ er-
rare nunquam potuit, ac ne po-
terit quidem.

Primum, quoniã verax est
Deus, cuius verbo, merito, in-
stituto, non humanis præsiðijs
ipsa nititur : Cœlum enim ac
terra transibunt, verba autem
Christi non præteribunt. Et ver-
ba Christi sanè sunt hæc : Su-
per hanc

per hanc petram ædificabo Ec-
clesiam meam, & portę inferi
non præualebunt aduersus eam.
Et ego vobiscum sum vsq; ad
consummationem sæculi: Et,
Spiritus veritatis suggeret vo-
bis omnem veritatem: & tu Pe-
tre confirma fratres tuos. Ac
rursus per Apostolum: Eccle-
sia quæ est domus Dei viui, fir-
mamentum & columna verita-
tis, vt nemo nisi perfidus im-
piè se inde subducatur, vnde om-
nem veritatem orbi Christiano
suppeditauit, & suppedita-
turus est Deus. Verùm hanc Sã-
ctitatem, id est firmitatem, atq;
soliditatem, Prophetæ quoq;
prius declamauerunt, cum scriptũ
sit, desponsandam à Christo in
fide Ecclesiam, foreq; vt is eam
teneret, nec dimitteret: & Do-
minum electurum esse Syon in
habitationem sibi. Hæc enim
(inquit) requies mea in sæculũ
G iij lum se-

lum seculi. Cùmq; in æternum
Deus præparaturus esset semen
Dauidis, quod est Christus, &
Christi Regnum futurum esset
in æternum, quoniã Deus fun-
dauit terram super firmamen-
tum eius: meritò (inquit S.
Augustinus) firmari non incli-
nabimur in seculum seculi. Ni-
hil enim firmitus isto fundamē-
to: Infirmus fueras, sed firmum
fundamentum te portat. In te
firmus esse non poteras, firmus
eris semper, si ab illo fundamē-
to non recedas. Non inclinabi-
mur in seculum seculi: ipsa est
prædestinata columna, & firma-
mentum veritatis.

Iam verò Christus perpe-
tua testificatione istam Ecclesiæ
firmitatem commendauit: cùm
& in primis illis peracerbis Iu-
dæorum oppugnationibus, de-
inde irruentibus persecutioni-
bus Imperatorum per 300. to-
tos an-

totos annos, quibus etiam Pō-
tifices omnes Maximi, ceruices
pro Christi fide dederunt: po-
stremò, à ducentis varijs hære-
siarchis circumquaq; pulsata,
atq; cribrata Ecclesia, non solū
permanerit, verumetiam cre-
uerit; sicut vineę (inquit Iusti-
nus Martyr) ad vbertatē putati-
one prouocātur. Id quod præ-
senti seculo etiā manifestissimè
patuit. neq; enim tam citò Lute-
rus cœpit hæresibus Ecclesiam
velle labefactare, cū eodem
momento Deus in Indias, po-
pulosq; frequentissimos, vbi v-
na ciuitas plus hominum, quā
integra aliqua Regna, cōtinet,
fidem Catholicam inuexit, quę
in dies lōgè lateq; propagatur.

At cōtra, omnes hæreses à
Christo passo, summos licet Im-
peratores ac Reges fautores ha-
buerint, sic euanuere, vt neq;
vlla scripta, ac ne nomina qui-

G iij

den

dem ipsa hæreticorum iam ex-
tarēt, nisi hæc à Catholicis qui
eos redarguerūt, memorię mā-
data fuissent. Quamobrē & qui
nos hoc tempore exercēt Hæ-
retici, ad nihilum (vt David
prophetauit) deuenient, tan-
quam aqua decurrens. Non er-
go vos (inquit S. Augustinus)
terreant fratres quidam fluuī,
qui dicuntur torrentes: decur-
rit aqua ad tempus, perstrepit,
mox cessabit: diu stare nō pos-
sunt: multæ hæreses iam emor-
tue sunt: cucurrerūt in riuīs su-
is quantum potuerunt, decur-
rerūt, siccati sunt riuī, vix eorū
memoria reperitur, q̄a fuerint.
Hæc ille. Verumtamen neq̄ so-
lūm sancta hæc Ecclesia Hæreti-
cos, quiq̄ eis fauerunt, virtute
Diuina in nihilum redegit, te-
rra morte cladeq̄ afficiens lu-
dæos, Herodem, Pilatum, (qui
se ipsum interfecit) Neronem,
Domi-

Domitianum, cœterosq; Impē
ratores, vnà cum hæresiarchis,
qui Catholicos persecuti sunt :
sed & Imperia Regnaq; Impera-
torum eorū roborauit, & au-
xit, qui Catholicæ Ecclesiæ ex
animo fuere addicti: quales fu-
erunt CONSTANTINUS Magnus,
Theodosius senior, Martianus,
Honorius, Theodosius junior,
Iustinianus, & Heraclius, (do-
nec hi duo Catholicam religi-
onem tenuerunt) Carolus Ma-
gnus, S. Ludouicus Gallie Rex,
atq; alij qui ex Deo regnârunt.

VNIVERSALITAS,
tertia Ecclesiæ pro-
prietas.

Ecclesiæ Christianæ tertiâ
proprietas est, vt Catholica sit,
hoc est vniuersalis, nullo scili-
cet hominum, locorum, tempo-
rum, genere, definita aut circū-

G V scripta.

Scripta. Redemisti nos Deo in sanguine tuo (inquit per S. Iohannem ipsamet Ecclesia) ex omni tribu, & lingua & populo, & natione, & fecisti nos Deo nostro regnum. Ad quod Regnum, etiam quicumque in Christum credentes, Christum præcessere, idcirco pertinent, quoniam in eo angulari lapide, qui fecit utraq; vnum, & pacem ijs qui prope, & qui longè annuntiavit, (cùm ipse sit primarium fundamentum) constituti fuere atq; fundati Prophetæ & Apostoli.

Catholica item dicitur, propter vniuersalem atq; communem fidem, quam omnes qui salutem æternam cupiunt, cõplecti debent: alioquin errorũ diluuiò submergendi, quemadmodum contigit ijs omnibus, qui extra Arcam Noë fuere.

Catholica deinde, quòd sola con-

Ia contra omnes errores semper
pugnauerit, ac pugnat, à nullo
autem errore expugnatur.
Credamus (inquit S. Augusti-
nus) Ecclesiam Catholicam :
ipsa est Ecclesia sancta, Ecclesia
vna, Ecclesia vera, Ecclesia Ca-
tholica, contra omnes hæreses
pugnans; pugnare potest, ex-
pugnari non potest: Hæreses o-
mnes de illa exierunt, tanquam
sarmenta inutilia de vite præ-
cisa: Ipsa autem manet in radi-
ce sua, portæ inferi non vincēt
eam. Hæc ille, de Symb: lib:
1. cap: 5.

An verò contra omnes er-
rores sola semper pugnauerit
Ecclesia Catholica, inde euiden-
tissimum est, quòd cum pri-
mum aliqua hæresis sese exeru-
it, statim signo dato se in Syno-
dis tanquam in acie castrorum
ordinata còegit, eamq; hæresim
anathemate percussit, Sicq; Pa-
tres acie

tres aciem eandem secuti, scri-
ptis, prædicatione, ac sangui-
ne, hæreses omnes euellere cu-
rarunt. Quod autem contra hæ-
reses fecit, id ipsum contra erro-
res omnes præstitit. Quamob-
rem quacunq; aditus patuit, im-
perterrita per maria, per ignē,
ad omnes barbaras nationes pe-
netrauit, ac continenter pene-
trat: vt extirpato idolorum ac
viciorum cultu, ibi simulacro-
rum fana, in Christianorū tem-
pla conuertat, crucisq; trophæ-
um passim exciter. Quæ vna
res, tam illustrem hanc Catho-
licæ Ecclesiæ proprietatem red-
dit, vt cum ea tanquam sol ra-
dios suos, in vniuersum terra-
rum orbem, iuxta Prophetarū
prædictiones, semper diffude-
rit. Lutheranas quoq; & Calui-
nianas, atq; alias sordes, latitan-
tes in suis angulis, & tenebris,
parefaciat omnibus, quicunq;
vident

vident istos, qui se Euangelicos mentiuntur, neque inter barbaros, neque vitra maria, ad inferendum Euangelij lumen vnquam nauigasse, contentos ex Ecclesiae Catholicae ruina, sibi suisque mulierum turbis antrum constituere, vnde foetores sub verbi Dei praetextu exhalant.

Iam vero si omnia saecula percurramus, non aliunde Provincias ad Christum fuisse adiunctas cernemus, quam ab ijs qui ex Catholica Ecclesia perierunt. Nam vbi iam Apostolicus sonus in vniuerso orbe terrarum inauditus est, ducibus illis primis, vbiq; bellum aduersus mundum, carnem, sathanam indicentibus; Catholica Romanorum fides, sicut ijs Apostolus gratulatur, passim ad omnes peruasit: quae postea tanquam vitis adhuc latius palmites extendens sparsa est: quemadmodum
per o

per omnes regiones nunc co-
gnitas, ipsi suo tempore, id est
ante mille circiter quadringen-
tos annos testati sunt, Sanctus
Ire: li: 1. Irenæus, & Tertul-
cap: 3. lianus. Clemens au-
Tert. lib: tem ipse Alexandri-
con: Iud: nus, cum Oriētis pe-
cap: 3. ragrasset Ecclesias, ut
antiquarum Aposto-
licarum traditionum vestigia
cerneret, eandem ubiq; reperit.

At Sanctorum Cy-
Cypr: lib priani, a Athanasii,
de vnica. b Chrysofomi, Hie-
Ecclesie. ronymi, c Augusti-
a Atha: ni, d Theodoretī,
de huma e Leonis primi con-
nit: verbi. secuta sunt tempo-
b Chryso: ra, quibus ipsi Ca-
& Hier: tholicam Ecclesiam
in c. 24. ubiq; viguisse docu-
Matb. erunt. Per sacrā (in-
quit Leo) Beati Pe-
tri Sedem, caput or-
bis esse

e Aug: in bis effecta, latius pre
ep: 73 & fides religione Diui
so ad He na, quàm domina
sydium. tione terrena: Quā
d Theo. l. uis enim multis au
de Legib. cta victorijs, ius im
e Leo se: c. perij tui terra mari
de SS Pe quē protuleris, mi
tro & nus tamen est, quod
Paulo. tibi bellicus labor
subdidit, quā quod
pax Christiana sub
iecit. Cœterum San
cti alij Pontifices, Hilarius, Sim
plicius, Symmachus, Hormi
sda, & alij vsq; ad S. Gregoriū
Magnum, & post hunc multi
sancti Pontifices, alijq; percele
bres Doctores secuti sunt, quo
rum sæculis videmus eandem
Catholicam Ecclesiam semper
mansisse. Id quod ipsi qui va
rijs in prouincijs erāt, primūm
re ipsa, & doctrina, & loco, de
inde literis quas per vniuersum
orbem

orbem scribebant, planissimū
faciunt, præter ipsas Generales
Synodos, quæ ex omnibus o-
mnium orbis partium Episco-
pis collectæ, idem manifestissi-
mè comprobant.

At & hoc dilucidius fit, pri-
mò, si quæ Patres antiquissimi
scripsere, de moribus Ecclesiæ
Catholicæ; ea conferantur cum
nostris temporibus. Eadem e-
nim in ijs prorsus videbunt ex-
titisse, quæ apud nos (vtri supe-
riùs diximus) & manent, & a-
lio propagantur. Tu verò lege
S. Augustinum de moribus Ec-
clesiæ Catholicæ, eiusq; Episto-
las ad Ianuarium, Epi: 118. &
119. Patres autem vetustiores,
vscq; ad beatum Dyonisium A-
reopagitam: ac deinde Apo-
stolorum Acta, & ipsa Euange-
lia; facileq; & verbum Dei scri-
ptum, & quidquid Spiritus S.
promissè veritatis, suggessit sem-
per Eccle-

per Ecclesiæ, agnosces. Deinde cogita (vt antiquiora sæcula omittam, de quibus nulla controuersia est) Anglos Paganos tempore S. Gregorij Magni, missis à Pontifice ad eos Monachis, fuisse ad Christum adiunctos: sequenti sæculo, per S. Chilianum à Summo Pontifice missum, Francones Christianos factos: posteriore seculo ingentem Germaniæ partem accessisse ad Christum, per sanctum Bonifacium Episcopũ & Martyrem, ad eam, à Zacharia Pontifice Maximo missum. Postea à Corbiensibus Monachis Vandalos, ab alijs autem Suecos, deinde Bulgaros, Slauos, Danos, Morauos fuisse conuersos. Ita postea S. Adalberti Bohemiæ, ac Methodij Morauicæ Præsulũ opera, plures populos, ac deinceps Hungaros, per alios à Pontifice Maximo missos, se ad

H. Christia

Christianam Catholicam Eccle-
siam aggregasse. Quod succe-
dentibus temporibus, cū mil-

D. Anto: tis Saracenorum mil-
3. p. hist: libus, Sancto Vincē-
tit: 23. tio prædicante; & in
vniuerso iam nouo

c. 5. 9. 4. terrarum orbe, ad
Occasum, ad Meridiem, ad Ori-
entem, nostro hoc seculo factū
fuisse, atq; continenter effici, à
sola (vt diximus) Ecclesia Ca-
tholica, nunquā verò ab here-
ticis, clarissimū est. Quamobrē

Lib: 13. rectissimè B. Augu-
cō: Faust: stinus cōparat hære-
cap: 12. ticos, non solūm cū
farmentis præcisis,

quæ vbi cadunt, cūm præcidū-
tur, ibi manent: verūm etiam
cum perdicibus, quæ congre-
gant pullos quos non pepere-
runt: cūm contra Ecclesia sit
fæcundissima columba, quæ no-
uos pullos quotidie parit.

Præsen-

Præsentis ergo sæculi hære-
ses, non solum quia nullos vn-
quam populos ad Ecclesiã Ca-
tholicam adiunxerunt ; verũ-
etiam, quia neq; omni seculo ,
neq; vbiq; nec inter omnes gẽs-
tes cognitæ, receptæuë fuerũt,
Ecclesiam nullam habēt. Quod
si Septentrionalis terræ angu-
lum occuparunt, illicò item in
varias Sectas erupẽre, nullũ fe-
re oppidum vt sit , ne dicam
domus , quod idem omnino fẽ-
tiat. Sin verò aliæ quondam
hæreses , varijs in locis eodem
tempore exortæ sunt ; & hæ
quoq; suis dissidijs , vinculum
Ecclesiæ Catholicæ indissolubi-
le , vniuersalemq; & commu-
nem Christianorum verorum
fidem, apertius declararunt.

Aug: li: de Pasto: cap: viij. Ecclesia enim (ait S.
Augustinus) vna &
eadem vbiq; hæreses
autem nõ eadem, sed

H ij

diuersi

diuersissimæ, quæ se inuicem
nō nouerunt, ac proinde nulla
earū Catholica dici potest Ec-
clesia.

Quare vt hoc Catholicum
nomen, in eadem Ecclesia, eū-
dem Patrem Augustinum con-
stanter retinebat: ita Hæretici
Con ep: (præterquā quòd ipso
fund: c. testante, illud Catho-
iiij. licę nomē, sibi nuncq̃
vendicare potuerunt)
etiam nostro tempore sic exhor-
ruerunt, vt è communi Chri-
stianorum Symbolo, vocem
ipsam Catholicæ sustulerint.

Verum enī inuero vt plebi
facerent fucum, Lutherus ipse
initio sui Euangeliij, biennij spa-
cio, Papatum abolitum iri: cæ-
teriq̃ hæreses suas, vniuersum
orbem, non ita multum post
occupaturas dictitarunt. Sed
Lutherus & reliqui, tanquam
plūbū demersi sunt in aquis
vehemen-

vehementibus: Papatus autem
stetit, ac Christo non mentiente
vsq; ad consummationem secu-
li stabit. Cùm illud præterea sit
absurdissimum, Ecclesiam Ca-
tholicam, post sexdecim secula,
à Witembergensibus aut Gene-
uensibus, in vniuersum terra-
rum orbem, in quem olim A-
postolorum sonus exiuit, esse
diffundendam: qua de re ante
annos tantùm à Christo nato
quadringentos, Donatistarum
idem de se gloriantium stolidi-
tatem, S. Augustinus irrisit, atq;
redarguit.

In ipsa igitur Ecclesia Catho-
lica (sapienter docet Vincenti-
us Lirinensis) ad quam non v-
na natio, non vnus angulus,
sed maris multitudo conuerti-
tur, id teneamus: quod vbiq;
quod semper, quod ab omni-
bus creditum est. Hoc est enim
verè proprièq; Catholicum,
H. iij. quod

quod ipsa vis nominis, ratioque
declarat: quæ, omnia hæc ve-
rè vniuersaliter comprehendit

Quæ cū ita sint, ille est ve-
rus germanusque Catholicus, qui
quicquid vniuersaliter antiqui-
tùs Ecclesiam Catholicam tenu-
isse cognouerit, id solùm tenen-
dum, credendumque decernit:
quicquid verò ab aliquo dein-
ceps vno præter omnes, vel
contra omnes, nouum & inau-
ditum subinduci senserit, id nõ
ad religionem, sed ad tentatio-
nem potius intelligat pertine-
re. Et hæc Lirinensis,

ORIGO AB APOSTO-
lis & successio, quarta Ec-
clesiæ proprietates.

NON solùm ob successio-
nes Episcoporum ab Aposto-
lis, verùm & propter doctrinæ
consanguinitatem (vt verbis
Tertullianus

Tertul: li: Tertulliani vtar)
de præscri. Vera Ecclesia, voca-
tur Apostolica. Itaq;
in Symbolo Patres, diuinitus
addidêre Apostolicam; vt fidei
nostræ origine cognita, iam
nunc eam primùm haud nasci,
neq; esse recentem, nec verò per
aliud ministrorum genus quã
per Apostolicum à Spiritu san-
cto regi intelligeremus: qui cū
ei præfideat, fuit qui-

Catech: dem initio tributus
Rom. Apostolis, sed deinde
summa Dei benignitate semper
in Ecclesia permansit.

Sicut autem in populo Dei,
qui per carnalem generationē
tempore veteris Testamēti pro-
pagabatur, nulli censebantur,
nisi qui originem ducebant à
duodecim filijs Iacob; nec vlli
habebantur Sacerdotes, nisi qui
descendebant à Leui per Aaron
(quamobrem diligentissimè
successi-

Successiones tūc seruabantur:)
Ita in populo Noui testamenti,
qui spirituali generatione mul-
tiplicatur, nulli sunt Christiani,
nisi per Apostolos, vel eorum
Successores, aut ab alijs missos
conuersi; nulliꝫ Episcopi, nisi
qui eisdem legitimè succedunt.
Quare Patres ideò ita diligen-
ter Episcoporum successiones
adnotarunt, quoniam per eas
Epiph: Catholicæ fidei clari-
27 hære: tas (inquit Epiphani-
con. Car- nius) ostenditur, &
po. ¶ Lib: hæresum obscuritas
de præsc. producitur. Edant (in-
quit ¶ Tertullianus) Ori-
gines Ecclesiarum su-
arum, euoluant ordinem Epi-
scoporum suorum, ita per suc-
cessionem ab initio decurren-
tem, vt primus ille Episcopus
aliquem ex Apostolis, vel Apo-
stolicis viris habuerit auctore, &
& antecessorem, Hoc enim mo-
do Ro

do Romanorum Ecclesia Cle-
mētem à Petro ordinatum re-
fert. Confingant tale aliquid
Hæretici. Hæc ille. Verū Irenæus
Iren: l. 2. us āte mille circiter
cap. 3. quadringentos plus
minus annos, succes-
sionē Episcoporū Romanorū
à Petro vsq; ad Eleutherium :
in Chron: Eusebius, Hierony-
mus, & Prosper, qui
Chronicō Eusebij continuarūt:
Hæc: 27. Epiphanius aduer-
sus Carpocratitas :
Lib: 2 Optatus Mileuita-
nus contra Parme-
nianum, à Petro vsq; ad Syri-
Aug:epi: cium: S. Augusti-
165. ad nus ab eodem vsq;
ad Anastasium qui
Gene: & tunc sedebat, & alibi
in Psalm: diligenter enumerâ-
cō: Dona. runt. Quamobrem
& cō: ep: aduers⁹ Manichæos
fund:c. 4. (inquit) In Ecclesia
I Catho-

coacti sunt falsa Pōtificatus in-
signia deponere ; & si quis legi-
timus Pontifex se Pontificatu
ob quietē, aut pacem abdicauit,
is ipse alterum in sui locum legi-
tima potestate suffecit. Quod
autem hæretici blaterant, de Eu-
genio deiecto à Concilio Con-
stantiensi, vel etiam Basileensi,
noluerunt cœci lumen videre.
Nam & ipsamet Concilia, quæ
Pontificis legato plurimisq̃ E-
piscopis absentibus, priuata a-
liquorum Sacerdotum (quod
nunquam contigerat) authori-
tate aliquandiu manserunt ; tã-
dem legitimè iterum conuoca-
ta, quod temerè decreuerant,
resciderunt, seseq̃ errore agni-
to, Pontificis Maximi potestati
iudicioq̃ subdidēre ; sicut Lausa-
nensis Synodus, quæ continua-
tio quædam fuit Basileēsis Cō-
cilij : Nicolao Quinto, qui tunc
sedebat, se subiecit. At quod de
Ioanne

Ioanne quodam inquit, qui
cūm esset fœmina, sexum men-
tita in Pontificatum irrepsit, id
etiam blasphemū ac ridiculum
est. Quod autem Platina hoc
mutuatus à quodam Martino
Polono, vel Sigeberto scripse-
rit; id cū iisdem ipsi pro certō
nō asserant, sed dicāt, Vt fertur,
vel vt aiunt, ostendit iam tunc
ab ijs quoq; tanquam commen-
titium habitum fuisse. Cæterū
Anastasius Bibliotecarius, qui
vitas Romanorum Pontificum
vscq; ad Nicolaum, Benedicti iij.
successorem scripsit, florebat eo
tempore, & electionibus Pon-
tificum, Sergij η, Leonis iij.
Adriani η, & Ioannis viij inter-
fuit, nec vllam tamen Ioannis
illius fœminæ mentionem fecit.
Sed quibus alijs solidis auctori-
tatibus & rationibus affictum
istud mendacium prodatur, cer-
ni potest in Dialogis Alani Co-
pi, atq;

I iij

pi, atq;

pi, atq; in Pontificum historia
Vide Ga ab Onuphrio con-
lesinū in scripta, Luitprandū
vitis Pla Ticinensem illorum
tine. temporum Scripto-
rem citante, ac de-
niq; fusius in Francisci Turriani
3. lib: de dogmaticis caracte-
ribus: Postea verò in secundo
libro, quem de Ecclesia & Or-
dinationibus ministrorum Ec-
clesiæ edidit, aduersus Andream
Freyubiū Doctorem Academię
Lipsicē. Nunc autem (vt redeā
ad id vnde digressus sum) sci-
endum est, veteres Patres, non
aliorum Episcoporum, æquē
ac Cathedræ Romanæ successo-
res enumerasse, quoniam ex
illa, tanquam vniuersalis Eccle-
siæ Pastoris, argumentum ad-
uersus hæreticos inuectum affe-
rebant. Itaq; & propriarum E-
piscopaliū sedium nomina
omittebant; quemadmodum
S. Augu-

S. Augustinus, Optatus, & ante eos Beati Cyprianus, & Irenæus fecerunt: quod Cathedrae Petri dignitas, ut in eminentiori specula constituta; ita perpetuo successionis promissio à Christo fuerat munita.

IN Romana Ecclesia (inquit S. Augustinus) semper viguit Apostolicæ Cathedre Principatus: quamobrem neque novorum Episcopatum institutio, ad neminem unquam particularem Episcopum spectavit (par enim non agit in parem) sed ad eum qui toti præest Ecclesiæ: quales fuerunt omnes Apostoli. Petrus quidem ex officio, cæteri verò ex delegatione: quare qui per ostium hoc, ad regendam Ecclesiam non intraverit, is est fur, & latro.

Cum verò ab Apostolis aliquem Episcopum originem duxisse dicimus, unà cum suc-

I iij

cessio

cessione, legitima ordinatio in-
telligenda est, quæ sine duorum
vel trium legitime ordinatorum
consecratione nunquam est fa-
cta. Quod in Paulo Actu: 13.
(licet nec ab hominibus, neque
per homines vocato); in Timo-
theo, 1. Tim:4. cum impositi-
one manuum Presbyterij (Pre-
Chryf:ibi. sbyterium enim ibi
intelligitur Episco-
porum aliquis numerus); in A-
postolicis Canonibus, in Iaco-
bo ordinato Hierosolymæ, à
Petro, Iacobo, & Ioanne; In
Concilio Nicæno, & Carthagi-
nensi, plusquam perspicuum est.
Inde autem factum est, vt ve-
teres hæretici, quò facilius po-
pulis imponerent, simiarum mo-
re eandem ordinationis formam
vsurparent. Sed vtrunq; in he-
reticis nostri tēporis deest: Pri-
mus enim Witembergæ cum Lu-
therus Episcopus dictus est; Ba-
sileæ

fileæ Oecolampadius, vt adhuc
 in eius sepulchro extat: Tiguri
 Zuinglius: Geneuæ Calvinus:
 quo se credere Apostolicā Eccle-
 siam nunquam ante se fuisse o-
 stenderunt: quippe quòd nul-
 los antea ipsi in ciuitatibus fuisse
 Episcopos, suo illo (si Deo pla-
 cet) primatu testati sunt. Neq̃
 verò ab Episcopis vllis ordina-
 ti sunt, aut vllam habuêre ma-
 nuum impositionem, per quā
 ipsi Timotheo gratiā fuisse col-
 latam in consecratione disertè
 docet Apostolus. Quamobrem
 iam tandem Septētrionales, o-
 culos aperiāt, & videant, num
 (quod & initio superius dixi-
 mus in Responsione quarta, ac
 nunc iterum vrgemus) in istos
Cypr:l.de illud B. C Ypriani
simp: præ quadret: Hi sunt (in-
lator. quit) qui se vltro a-
 pud temerarios con-
 uenas sine Diuina dispositione
 I v præfici

præficiunt, qui se præpositos
sine vlla ordinationis lege con-
stituunt, qui nemine Episcopa-
tū dante Episcopi nomen assu-
munt.

At necq; apud Hæreticos do-
ctrina eadem, quæ fuit antiquis
(quam, doctrinæ, vt dixi, con-
sanguinitatem vocabat Tertul-
lianus). si enim (quod etiã an-
tea obiter attigimus) Catholi-
cam cum hæretica doctrina cõ-
feras: Patres omnes à nobis sta-
re eò magis constat, quòd ipsi
Lutherani, & Sacramentarij, li-
cet inter sese dissidentes, toti an-
tiquitati se dicant aduersari, eiq;
idololatriam impiam obijciant,
iacientes blasphemias aduersus
Christum, quasi promissis non
steterit, aut per mille quingen-
tos annos falsum in sua Eccle-
sia cultum tolerauerit. Centu-
riatores autem Magdeburgen-
ses omni propè sæculo nascenti-
tis Ecclesiæ

tis Ecclesiæ, eadem apud Patres
fuisse dogmata, quæ Catholici
retinent (velint nolint) veri-
tate coacti confitentur; quæ il-
li næuos Patrum, nouelli & im-
pij censores vocāt. Quare quod
Brentius Apostata dixit, apud
Catholicos fidem defecisse; vel
quod alij hæretici, post S. Gre-
gorium Magnum, irrepsisse er-
rores in Catholicam Ecclesiam
commenti sunt: hi vel nihil le-
gerunt in Patribus; vel sordes
quas ex farragine istorum hau-
serunt, euomunt, nesciētes que
loquantur, aut de quibus affir-
mēt. Sed illud absurdissimū est,
quod idem Brentius somniat,
quoniam nempe Apostoli à Ca-
ipha ordinati non sunt, & tamē
Episcopi fuerunt; ita quoq; Lu-
theranis hoc licere. Nesciunt e-
nim, aut præ cordis cæcitate re-
minisci ille non potuit, Sacer-
dotium secundum ordinē Mel-
chisedech

chisedech institutum, à Christo
incepisse, cuius Sacerdotij non
autem Aaronici primitiæ fue-
runt Apostoli.

Interrogatio XII.

*Quid igitur est, quòd Lu-
therani, atq; alij verbum Dei,
& Sacramentorum admini-
strationem, proprietates ac
notas Ecclesiæ esse dicunt?*

Responsio.

SI ex tam certæ essent pro-
prietates Ecclesiæ, vt qui
Verbum Dei & Sacramenta tra-
ctaret, Ecclesiam habere dicen-
dus esset; certè nec Spiritus san-
ctus in Symbolo, quod est verè
credentiũ tessera, istas proprieta-
tes reticuisset, nec verò vbi ver-
bum Dei, & Sacramenta qua-
lescunq;

lescunq̄ profiterentur, vllū dis-
sidium esse posset. Sed cūm A-
nabaptistæ à Lutheranis, & Cal-
uinianis, in baptismo ac plerisc̄q̄
alijs Christianæ doctrinæ capi-
tibus ; Lutherani à Sacramen-
tarijs in Eucharistiæ negotio, vt
missa alia faciam : atq̄ adeò ipsi
inter sese Lutherani de numero
Sacramētorum, deq̄ Verbo Dei
mirificè dissideant : quānam ra-
tione fidelis, per verbum Dei,
& Sacramentorum administra-
tionem, veritatem dignoscet ?
scilicet eò tandem veniendum
est, vt credamus Christum Do-
minum, Ecclesiam tanquam tri-
bunal certissimis illis proprie-
tatibus sapientissimè constitu-
isse, in qua Spiritus sanctus per
legitimos Doctores veritatem
omnem doceret, atq̄ ostende-
ret : Lutheranos autem & Sacra-
mentarios, cœterosq̄ Hæreticos
atq̄ Schismaticos, quātumlibet
verbum

Verbum Dei (vt & Sathanam
fecisse scimus) ac Sacramenta
iactent, Ecclesiam tamen nullā
habere, quādiu in Vna, San-
cta, Catholica, & Apostolica
non sunt.

Interrogatio XIII.

*An vt in Deum, ita in Ec-
clesiam credendum est?*

Responsio.

IPSA Romana Ecclesia, suo
nos Catechismo docet, sic
inquiens: Tres Trinitatis per-
sonas, Patrem, & Filium, & Spi-
ritum sanctum ita credimus: vt
in eis fidem nostram colloca-
mus. Nunc autem mutata dicē-
di forma, Sanctam, non in Sā-
ctam profiteamur, vt hac etiam
diuersa loquendi ratione, Deus
omniū effector à creatis rebus
distingua-

distinguat, præclaraq; illa omnia, quæ in Ecclesiam collata sunt, beneficia Diuinæ bonitati accepta, referantur.

Interrogatio. XIII.

Cum iam tot certissimis argumentis hic de Ecclesia fidei articulus cõstet, quænam sunt cause quæ retinent homines in hæresi, nec verò citissimè tanto se laqueo exuant, antequàm mors, quæ singulis horis, præsertim grassante hac peste imminet, ad nos properet?

Responsio.

Causæ sunt non omnium eædem, quæ tamè sunt, vel timor offensionis suorum, vel obdurata consuetudo, vel torpor

torpor quærendę Catholicę ve-
ritatis, aut maledicorū linguę :
vel falsa persuasio, quod nihil
interfit, in qua quisq; parte fit
Christianus : ac deniq; metus
fluxę dignitatis, & vsurpato-
rum bonorum amittendorum,
vitęq; aut licentia, aut supplici-
orum timor. At beatus, qui in
consilio impiorum non abiit,
nec in cathedra pestilentię, atq;
irrisorum stetit : aut si steterit,
quã primũ istis nocentissim-
is laqueis exutis, resipiscat, &
tanquam de somno letargico
emergens, in salutem vnitatis,
vel sanguine pro veritate pro-
fuso euigilet.

Tom : 2. Audi verò B. Augu-
ep: 48 ad itinum nonnullas e-
Vinc: pro arundem causarum
pe mediũ de sui temporis hæ-
reticis afferentem.
Alię (inquit) sententię multę
mihi nominatim commemo-
raban-

rabantur, vt ipsis rebus agnoscerem, etiam in hac causa rectè intelligi posse quod scriptum est. Quàm multi enim (quod certò scimus) iam volebant esse Catholici, manifestissima veritate commoti, & offensionē suorū reuerendo, quotidie differebant. Quàm multos nō veritas (in qua nunquam præsumperunt) sed obduratæ consuetudinis graue vinculum colligabat, vt in ijs cōpleretur Diuina illa sententia: Verbis non emendabitur seruus durus. Si enim & intellexerit, nō obediet. Quàm multi propterea putabāt veram Ecclesiam, esse partem Donati, quia eos ad cognoscendam Catholicam veritatem securitas torpidos, fastidiosos, pigrosq; faciebat. Quàm multis aditum intrandi obserabāt rumores maledicorum, qui nescio quid aliud nos in Altari Dei

K. ponere:

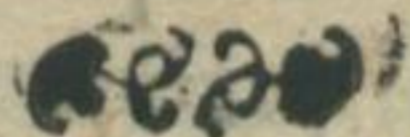
ponere iactabant: quàm multum nihil interesse credentes, in qua quisque parte Christianus sit, ideo permanebant in parte Donati, quia ibi nati erant, & eos inde discedere, atque ad Catholicam nemo transire cogebat. His omnibus harum legum terror, quibus promulgatis Reges seruiunt Domino in timore, ita profuit, ut nunc alij dicant, iam hoc volebamus: sed Deo gratias, qui nobis occasionem præbuit, iamque faciendi, & dilationum moras amputauit. Alij dicunt, hoc esse verum iam sciebamus, sed nescio qua consuetudine tenebamur: gratias Domino, qui vincula nostra dirupit, & nos ad pacis vinculum transtulit. Alij dicunt, nesciebamus hinc esse veritatem, nec eam discere volebamus, sed nos ad eam cognoscendam, metus fecit attentos; quo timuimus, ne

mus ne forte sine vllis rerū eter-
narum lucris, damno rerum tē-
poraliū feriremur: gratias Do-
mino, qui negligentiam nos-
tram stimulo terroris excussit,
vt saltem solliciti quæreremus,
quod securi nunquam nosse cu-
rauimus. Alij dicunt, nos fal-
sis rumoribus terrebamur in-
trare, quos falsos esse nescire-
mus, si non intraremus; nec in-
traremus, nisi cogermur: gra-
tias Domino, qui trepidatio-
nem nostram flagello abstulit,
expertos docuit, quàm vana
& inania de Ecclesia sua men-
dax fama iactauerit: hîc iam
credimus, & illa falsa esse, quæ
auctores huius heresis crimina-
ti sunt, quando posterî eorum
tàm falsa & peiora finxerunt.
Alij dicunt, putabamus qui-
dem nihil interesse, vbi fidem
Christi teneremus: Sed grati-

K ij

as Do-

as Domino, qui nos à diuisione
ne collegit ; & hoc vni Deo,
congruere, vt in vnitare cola-
tur ostendit. Et paulò post: Ser-
uiant Reges terræ Christo,
etiam leges ferēdo
pro Christo.

V I L N Æ,
MARTINUS KAZYMIRIEN̄,
ANNO M. D. LXXXI.

INDEX QVÆ

STIONVM IN HOC
libello explicatarum.

Prima: Vtrum, Qui non omnia Ecclesie Catholicae dogmata credunt, possint aeternam salutem consequi: dum modo profiteantur se in Christum credere, & peccata odisse?

II. V. Schismatici saluari possint, cum ea, quae ad fidem pertinent, credant ferè omnia?

III. V. Inter Lutheranos, aliqua ex parte, Sacerdotes & Episcopi dicendi sint, qui res Spirituales & Sacras administrant?

IIII. V. Ecclesia ibi est.

K ij se di-

Se dici possit, ubi Sacerdotes
& Episcopi veri & legitime
consecrati non sunt?

V. V. Qui Baptismo in
Septentrione initiantur, ad
Ecclesiam Catholicam spectent,
licet Sacerdotes veros non ha-
beant?

V I. V. Liceat alicui ob
metum mortis, aut rerum su-
arum amissionem, vel spem a-
lios ad Catholicam reducen-
di, Lutheranismum, aliamue
Heresim simulare, aut publi-
cè profiteri se nolle Ecclesie
Catholicæ obedire, etiam si clā
velit esse, vel sit Catholicus?

V I I. V. Liceat Sacro in-
teresse, vel Eucharistiam su-
mere, ubi Sacerdos ritè qui-
dem o-

dem olim Sacris initiatus sit,
verum postea fuerit, & habe-
tur Lutheranus, atq; adeò ne-
scitur, an Ecclesie Catholicae
sit reconciliatus?

VIII. V. Ab Orientis Ec-
clesiis; qualis est Alexãdrina,
& similes, regula credendi,
& Sacerdotum consecrando-
rum facultas peti iustè possit?

IX. V. Ille qui triumphã-
tis Ecclesie fidem, & antiquo-
rum Patrum doctrinam sequi-
tur, saluari poterit?

X. V. Si quis obiecerit Ec-
clesiam Catholicam defecisse,
aut ita agrotã esse, vt sensum
veritatis amiserit: ideo differ-
re ad Catholicos reditum de-
beat?

XI.

XI. V. Sint aliquae proprietates Ecclesiae Catholicae, tam certa, ut ijs cognosci & ab alijs dignosci certo possit, & quanam illae?

XII. V. Verbum Dei & Sacramentorum administratio, sint Ecclesiae nota & proprietates, ut Lutherani volunt?

XIII. V. Sicut in Deum, ita in Ecclesiam credendum sit?

XIIII. Quae causae sunt, quae retinent miseros in Haeresi?

FINIS.

